

Kunnskapsgrunnlag 2023

Lier kommune

Innholdsfortegnelse

1. Befolkning
2. Arealbruk
3. Transport
4. Samfunnsutvikling
5. Kommunale tjenester
6. Økonomi

Innledning

Dette kunnskapsgrunnlaget gir en oversikt over utviklingstrekk og utfordringer som Lier kommune står overfor som samfunnsutvikler og organisasjon. Kunnskapsgrunnlaget skal ligge til grunn for arbeidet med ny planstrategi, og slik bidra til en kunnskapsbasert planlegging. Hensikten med planstrategien er å prioritere kommunens planoppgaver og sikre politisk styring av planleggingen, slik at den tilpasses behovet og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig.

1. Befolkning

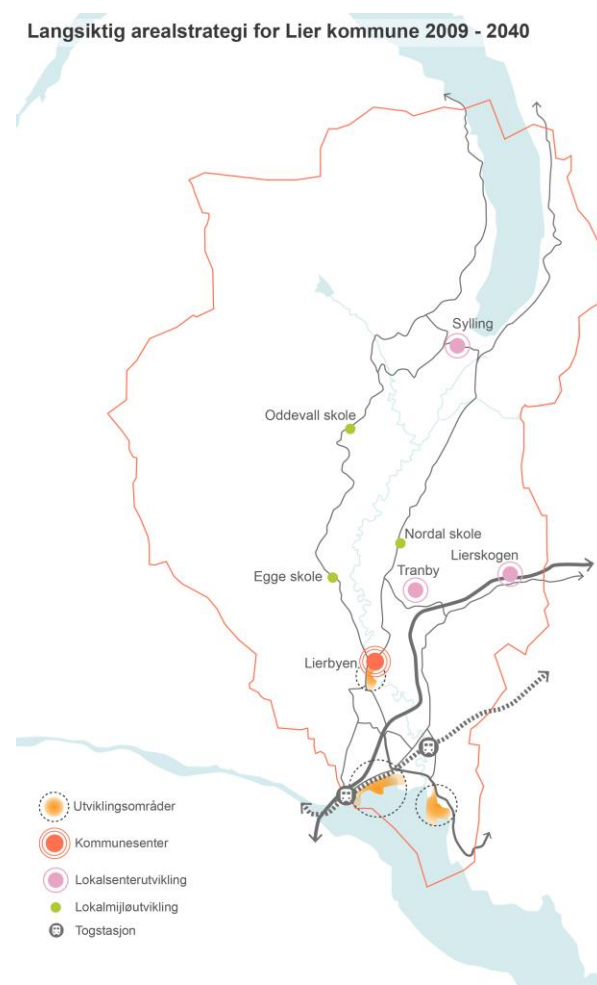

Lier kommune

Lier har en sentral plassering

Lier ligger sentralt plassert på Østlandet mellom Drammen og Oslo. Jernbane, E18 og E134 går gjennom kommunen. Dette gjør Lier attraktivt som bosted og for næringsutvikling. Lier er Norges 41. mest folkerike kommune med 28 167 innbyggere.

Lier er en grønn og landlig kommune, og en av Norges største landbrukskommuner. Lier har et vakkert kulturlandskap, med attraktive turområder i skogsområdene på begge sider av dalen. I nord grenser Lier til Holsfjorden, og i sør til Drammensfjorden.

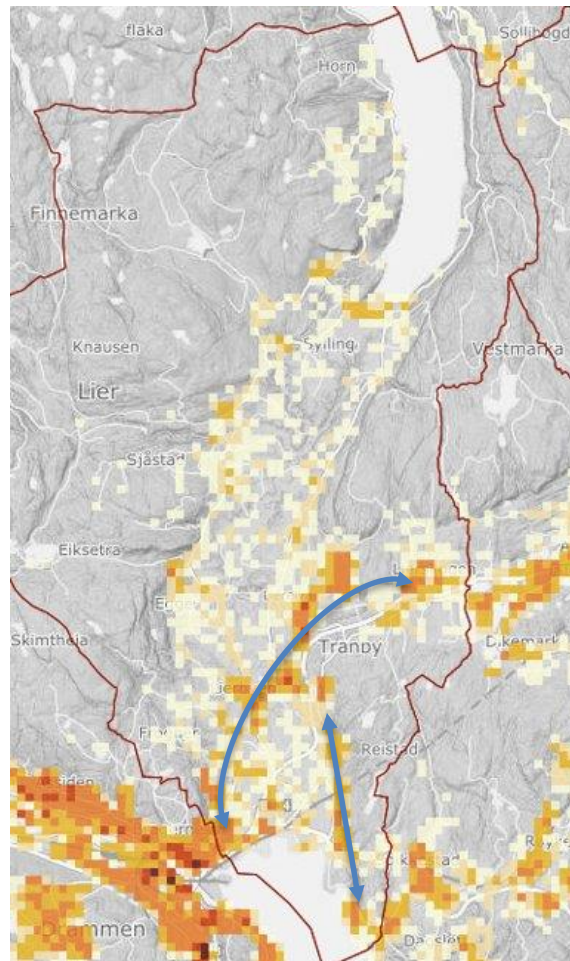

Bosettingsmønstre

Forholdsvist spredt bosettingsmønster med mange lokalsamfunn

Nord for Lierbyen, Tranby og Lierskogen har kommunen et spredtbygd preg, mens den sørlige delen har et mer tettbygd preg. Kommunesenteret Lierbyen er det eneste tettstedet med et tydelig sentrumsreg. Først ved realisering av Fjordbyen vil kommunen få områder med et bypreg.

Mye av bosettingen nord i kommunen ligger i dalsidene, og i mindre grad i dalbunnen langs Lierelva. I sør ligger bosettingen i områder med nærhet til de store samferdselsårene E18, E134 og jernbanen. Blå piler i kartet viser hvor hovedtyngden av befolkningen er bosatt. Også næringslivet er i stor grad lokalisert med nærhet til E18.

Kilde: SSB, befolkningsstatistikk på kart

Lier kommune

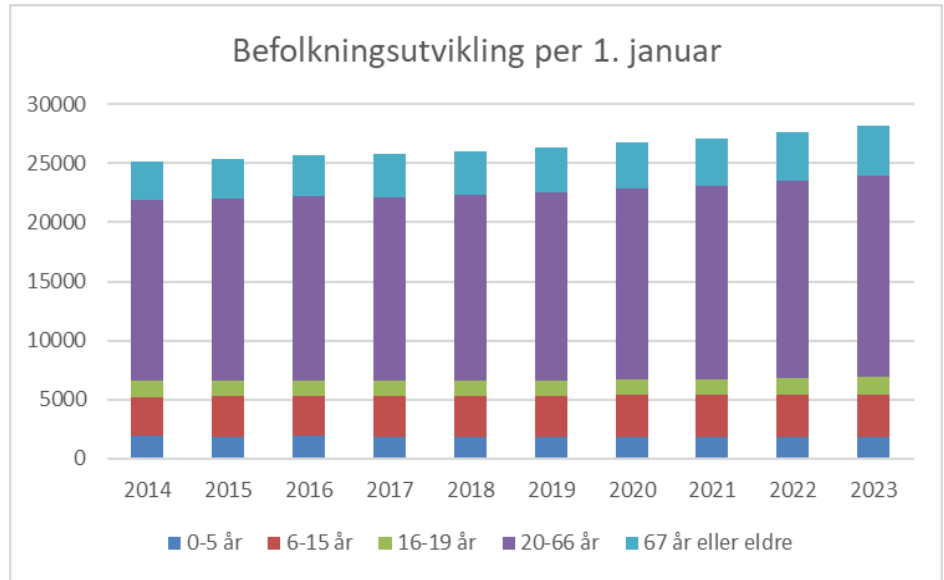
Historisk befolkningsutvikling

Årlig befolkningsvekst på 1,2 prosent

Lier har en befolkning på om lag 28000 innbyggere, og har i snitt de siste 10 år økt med 300 personer årlig. Dette tilsvarer en vekst på 1,2 prosent.

Kommunen har i perioden vokst i alle aldersgrupper med unntak av aldersgruppen 0-5 år, som har hatt en nedgang på 0,3 prosent. Det er i de eldre aldersgruppene kommunen har hatt størst vekst. Den eldste aldersgruppen (67 år og eldre) har økt mest, med en årlig vekst på 2,9 prosent.

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre utgjør nå 25 % av befolkningen. Lier kommune bosatte totalt 192 flyktninger i 2022, herav 168 fra Ukraina og 24 fra andre land.

Kilde: SSB tabell 07459

Boligbyggeprogram 2023

Boligbyggeprogrammet under viser den antatte, realiserbare boligreserven frem til 2040. Dette benyttes som en del av grunnlaget for kommunens egen befolkningsprognose for kommunen. Denne lokale kunnskapen gir en annen og trolig bedre prognose enn hva SSB kan gi.

I boligbyggeprogrammet er Fjordbyen lagt inn fra 2027 med en parallell leilighetsutvikling i øst og vest, og med en stor andel barnefamilier. Gullaug er lagt inn fra 2033 med utbygging av tomannsboliger og rekkehus. En utbygging her forutsetter at man finner en løsning på begrensningene i skolekapasiteten på Gullaug skole. Programmet tar hensyn til en forventet sentrumsutvikling både i Lierbyen og på Tranby. Forventet boligbygging endrer seg noe fra år til år, noe som påvirker befolkningsprognosene. Programmet oppdateres derfor årlig og inngår i kommunens handlingsprogram.

Boligbyggeprogram for Lier kommune 2023-2040 (antall nye boenheter)																			
Skolekrets	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	Sum
Høvik	0	43	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48
Fjordbyen	0	0	0	0	150	150	150	150	225	225	250	250	250	250	250	250	250	250	3050
Gullaug	7	0	0	10	0	0	0	0	0	0	135	135	110	110	117	110	110	110	954
Hegg	39	37	20	30	65	95	35	95	40	70	50	30	30	25	25	25	35	35	781
Egge	0	0	0	0	25	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50
Oddevall	0	0	0	5	20	10	10	10	10	15	15	15	0	0	0	0	0	0	110
Syilling	0	0	15	10	15	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	56
Nordal	0	4	15	8	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42
Hallingstad	0	0	0	20	20	20	0	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	280
Hennummarka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30	30	30	90
Heia	0	0	51	32	22	5	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	120
Sum	46	84	101	115	332	301	200	305	295	330	470	450	410	405	412	435	445	445	5581

Kilde: Lier kommune

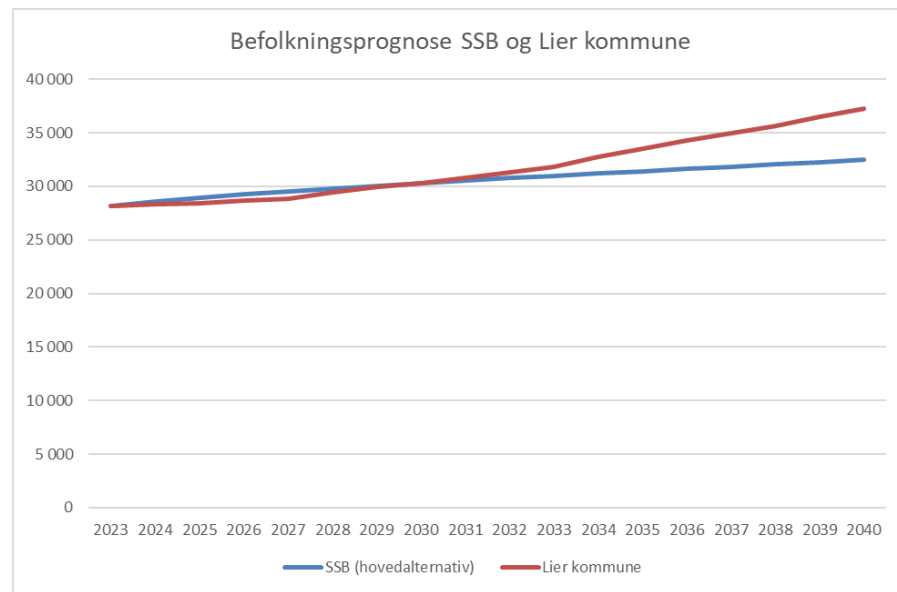
Lier kommune

Befolkningsprognose

Befolkningsveksten fortsetter

I Statistisk Sentralbyrå (SSB) sitt hovedalternativ har Lier 32 000 innbyggere i 2040. I Lier kommune sin egen prognose, som inkluderer boligbyggeprogrammet vist over, forventes det 37 000 innbyggere i 2040. Dette er 5000 flere innbyggere enn i SSBs prognose og skyldes i stor grad kommunens forventede byutvikling på Lierstranda, men også utviklingen på Gullaughalvøya.

Det er fortsatt knyttet usikkerhet både til tidspunkt for når Fjordbyen og Gullaug igangsettes og i hvilket omfang utbyggingstakten vil foregå. Mest trolig vil befolkningsutviklingen ligge et sted mellom kommunens og SSBs befolkningsprognose.

Kilde: SSB tabell 13600 og Lier kommune (KOMPAS*)

* Lier benytter KOMPAS (Kommunenes plan- og analysesystem) for å fremskrive folkemengde med utgangspunkt i detaljert statistikk og lokale planforutsetninger, herunder et boligbyggeprogram.

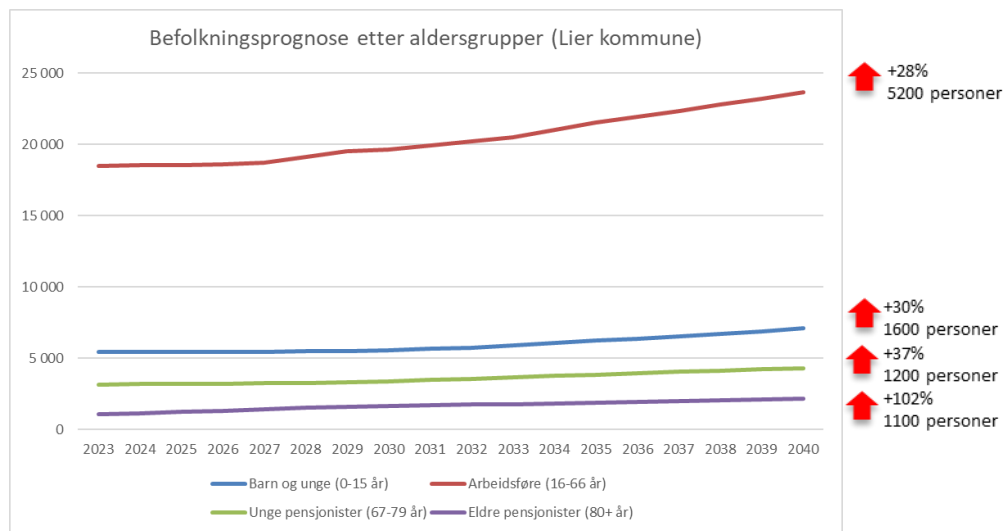

Forventet befolknings sammensetning

Høyest befolkningsvekst i de eldste aldersgruppene

Kommunen anslår i sin egen prognose at de yngre (67-79 år) og eldre (80+ år) pensjonistene får en vekst på henholdsvis 37 % og 102 % frem til 2040. I antall er ikke dette spesielt mye høyere enn i SSBs prognose. Barn og unge (0-15 år), og særlig innbyggere i arbeidsfør alder (16-66 år), anslås i kommunens prognose derimot å ha en langt høyere vekst enn i SSBs prognose, på henholdsvis 30 % og 28 %.

I Fjordbyen har kommunen lagt inn en forutsetning om utvikling av en variert befolknings sammensetning – i tråd med kommuneplanens samfunnsdel. Dersom utbyggingen av en ny skole i Fjordbyen utsettes i tid, må det kunne forventes færre barnefamilier her. Også en utbygging på Gullaughalvøya vil trolig kreve en utvidet skolekapasitet, siden dagens Gullaug skole er nær ved å ha nådd sin kapasitetsgrense.

Kilde: Lier kommune (KOMPAS)

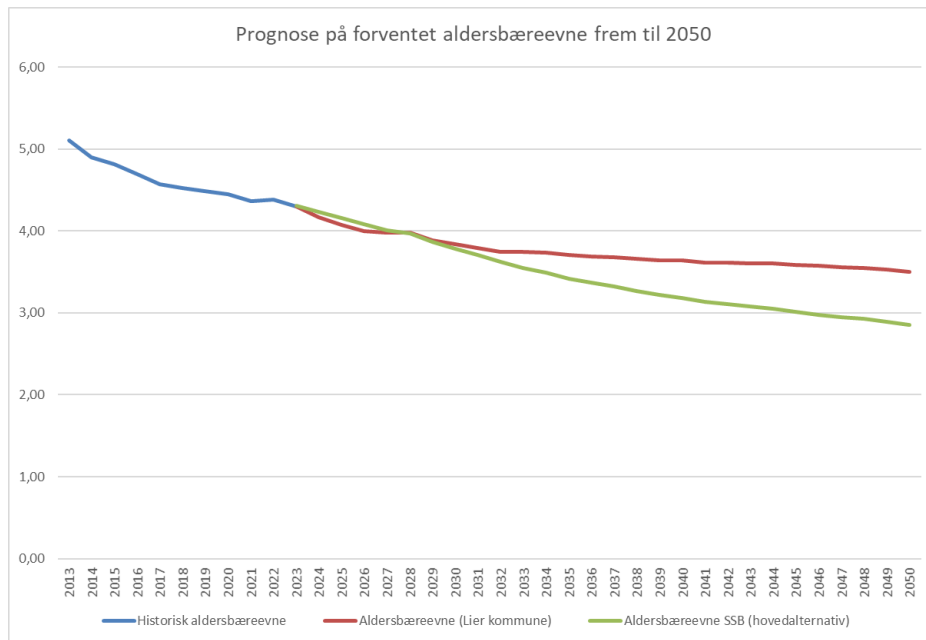
Aldersbæreevne

Fallende aldersbæreevne

Aldersbæreevne viser antall personer i yrkesaktiv alder (16-66 år) per eldre (67+). Denne figuren er av interesse for å vurdere kommunens fremtidige økonomiske bæreevne, kvaliteten på velferdsordningene og tilgangen på arbeidskraft.

Figuren viser to ulike befolkningsprognoser. Her blir fallet størst ved å benytte SSBs hovedalternativ (grønn linje), og mindre i kommunens egen prognose (rød linje). I begge alternativene vil aldersbæreevnen være bedre enn for Norge, som i 2050 vil ha en forventet aldersbæreevne på 2,5.

Økningen av antall eldre omtales ofte som «eldrebølgen». Betegnelsen gir inntrykk av en utvikling som går mot en topp, for så å avta igjen til tidligere nivå. Prognosene viser derimot en vedvarende, fallende aldersbæreevne minst frem til 2050.

Kilder: SSB tabell 07459, 13600 og Lier kommune (KOMPAS)

Lier kommune

2. Arealbruk

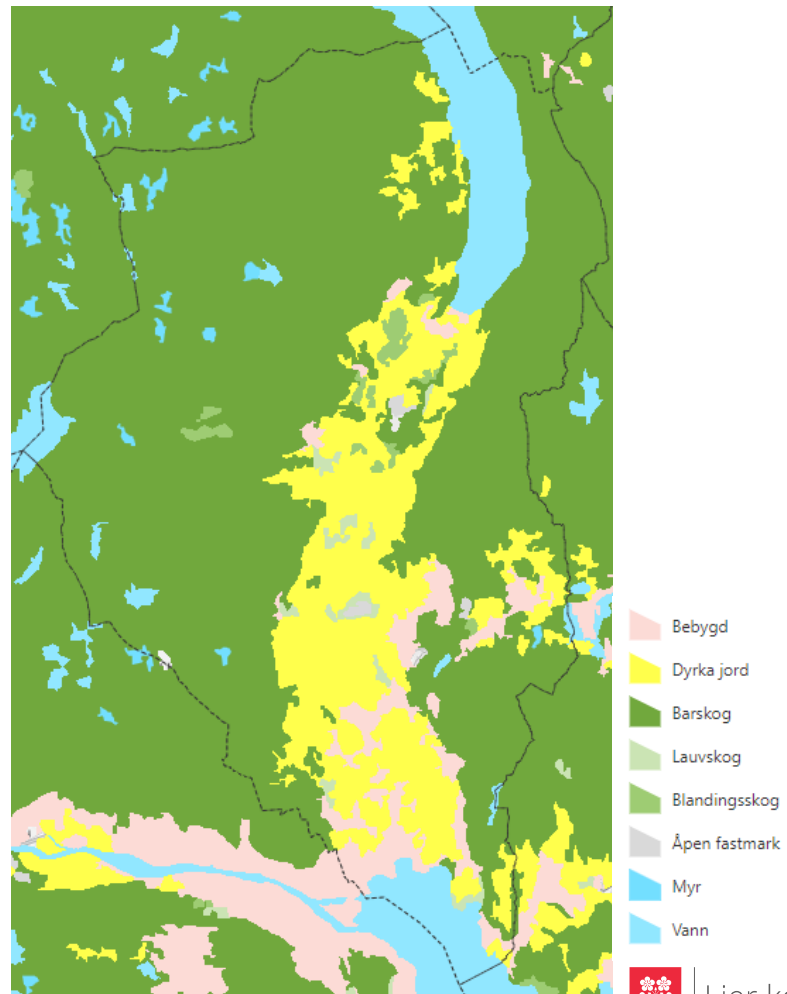
Arealressurser

Lier har store jordbruksarealer

15 % av kommunens landareal er jordbruksareal, og nesten alt er fulldyrket jord av god eller svært god kvalitet. Jorda utgjør nær 0,5 % av Norges totale jordbruksareal.

Skogområdene utgjør 70 %, og er den arealtypen som dekker den desidert største andelen av kommunens landareal. De store skog- og turområdene Finnemarka (vest), Vestmarka (nordøst) og Kjekkestadmarka (sørøst) består i hovedsak av barskog, mens lauvskogen i hovedsak finnes i jordbrukslandskapet og i ravedalene. 8 % av kommunens areal er bebyggd, mens ferskvann dekker 7 % av arealet.

Lierdalen er ett av landets mest fruktbare områder. Det er de klimatiske forholdene, topografien og den høye jordkvaliteten som gjør jorda i Lier særlig verdifull. Lier er en av landets største veksthuskommuner, og nest størst i landet på grønnsaksproduksjon. Dette gjør Lier til en betydelig matprodusent i nasjonal sammenheng.

Kilde: Kart over arealressurser i Viken, SSB tabell 09594

Lier kommune

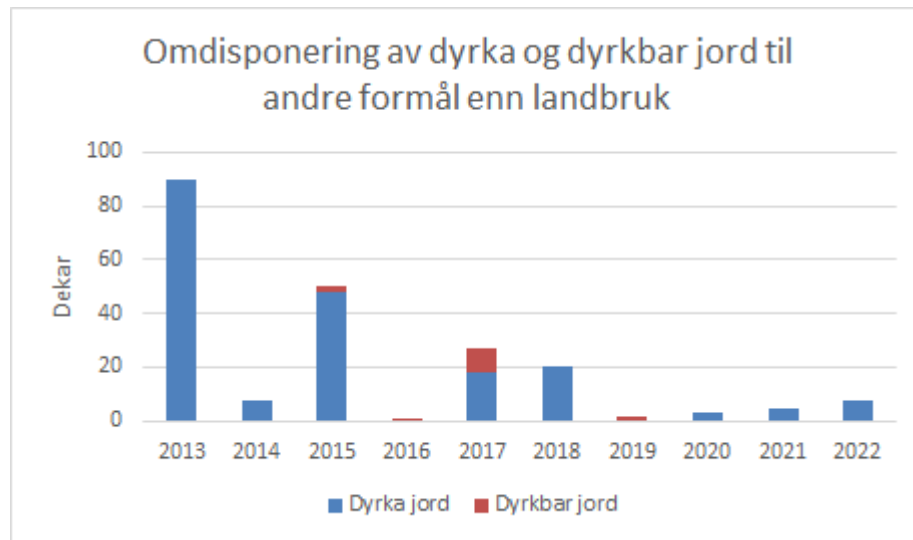
Jordvern

Lite jord er omdisponert i senere år

Det har vært en fallende trend i omdisponering av jord de siste ti årene. De fire siste årene er det omdisponert mindre enn 10 dekar per år. Dette er relativt lite sammenliknet med andre bynære kommuner.

I 2022 ble det omdisponert 3 500 dekar dyrka jord i Norge. I den nasjonale jordvernstrategien er målet satt til maksimalt 2000 dekar per år, og at målet skal nås innen 2030.

De siste ti årene (2010-2019) har utviklingen i Lier skilt seg ut fra jordbruket totalt i landet. I Norge er dyrket jord i drift redusert med 2 %, og antall foretak med dyrket jord i drift er redusert med 15 %. I Lier ble det derimot 3 % mer dyrket jord, og en nedgang i antall foretak på 3 %. Haaberg-fyllinga ved Ragn Sells er et eksempel der arealer er tilbakeført til jordbruksformål.

Kilder: SSB tabell 07903, Landbruket i Lier - status og utvikling, AgriAnalyse (2020)

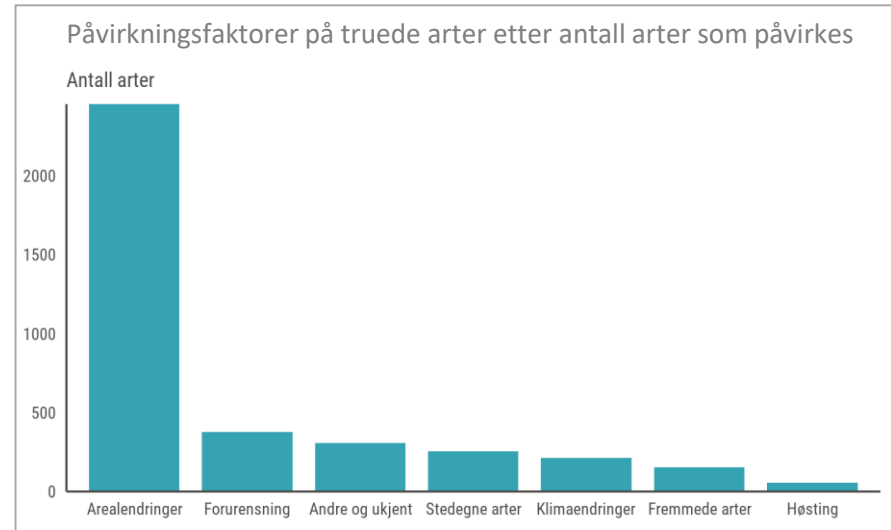
Biologisk mangfold

Arealendringer påvirker truede arter mest

Den viktigste årsaken til tap av naturmangfold er at artenes leveområder blir forringet eller går tapt som følge av endret arealbruk. Nedbygging av arealer, kommersielt skogbruk, drenering, gjengroing og oppdyrking er eksempler på hvordan vi endrer artenes leveområder gjennom vår bruk av arealene. Av artene som er truet i Norge er 90 % truet på grunn av ulike typer arealendringer. I Finnemarka har kommunen administrativt vernet kommunens eiendom Flagret mot hogst.

For vannmiljø er 15 av 89 vannforekomster (elver, bekker og innsjøer) i svært dårlig økologisk tilstand, mens 34 forekomster er i risiko for ikke å nå miljøkravene om god økologisk tilstand innen 2027 og 2033.

Lier har ingen samlet oversikt over kommunens naturtilstand. Trolig er naturtyper knyttet til ravinlandskapet særlig viktig i Lier. I kommuneplanens arealdel er det avsatt hensynsoner knyttet til naturmiljøet i deler av ravinlandskapet og andre viktige naturområder med retningslinjer for bevaring av naturverdiene.

Kilde: Norsk rødliste for arter, Artsdatabanken (2021).

Kulturminner og kulturmiljø

Kulturverdiene er en del av grønne Lier

Kulturverdiene er en ikke fornybare ressurs, og en viktig del av opplevelsen av Lierdalen. Går disse verdiene tapt vil noe av kvalitetene ved grønne Lier også forringes.

I mange planprosesser blir kulturverdier lagt under press. Kulturverdier fjernes eller det bygges for tett på. Dette forringer opplevelsen av det kulturhistoriske Lier.

Kommunen har et ansvar for å ivareta kulturminner og kulturmiljøer. Dette gjøres særlig ved å legge inn hensynssoner og bestemmelser i plansaker, og sikre nødvendige hensyn i byggesaker.

Aktiv formidling og skjøtsel bidrar til å gi innbyggerne økt kunnskap om og tilgang til kulturverdiene.

Kommune har kartlagt særlig verdifulle kulturminner, kulturmiljø og landskap i en egen temaplan.

Foto: Helleristningene av elger fra steinalderen på Tronbergfjellet ved Utenga.
Kilde: Vern gjennom bruk –temaplan for fysiske kulturminner og kulturmiljøer i Lier (2015)

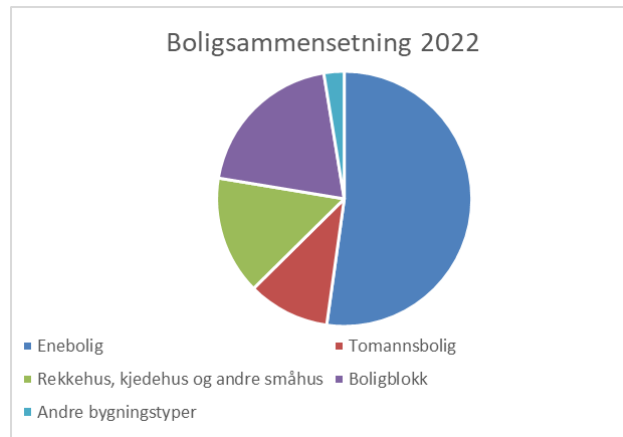

Boligbygging

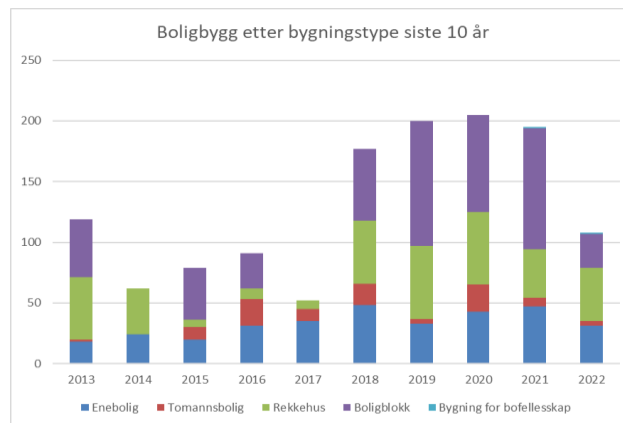
Halve boligmassen er eneboliger

Lier har nær 12000 boliger. Eneboliger står for den klart største andelen av boligmassen med 50 %. Denne andelen har imidlertid blitt redusert med 4 % de siste 10 årene. Andelen blokkleiligheter har samtidig økt med 3 %, og andelen rekkehus har økt med 1 %. Tendensen går i retning av mer arealeffektive boformer.

Det bygges i snitt 130 nye boenheter årlig. Det er bygget flest blokkleiligheter med et snitt på 49 enheter per år, deretter rekkehus med 37 per år, eneboliger med 33 per år og tomannsboliger med 10 per år. Boligbyggeomfang og sammensetning varierer fra år til år.

Kilde: SSB tabell 06266

Kilde: SSB tabell 05940

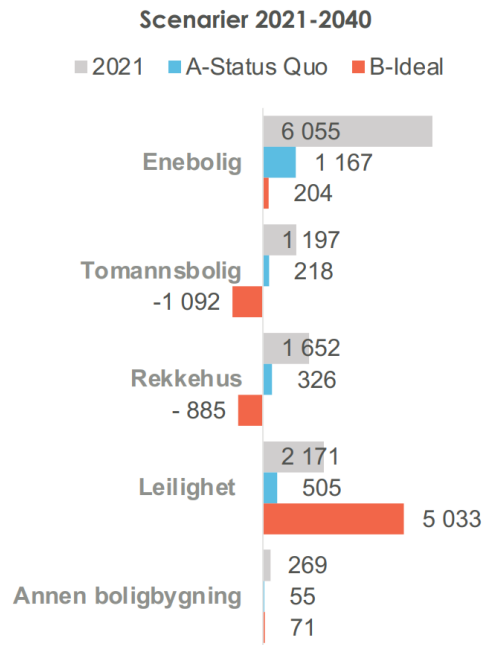
Boligpreferanser

Massivt behov for flere leiligheter

En boligmarkedsundersøkelse utført av Buskerudbyen har sett på forventede boligpreferanser i Lier frem mot 2040.

Scenario A (blå søyler) har fremskrevet dagens boligsammensetning. Dette scenarioet viser et økt behov for alle boligtyper, men med en klar overvekt av eneboliger. I scenario B (røde søyler) er det i tillegg benyttet data fra boligundersøkelsen. Denne modellen viser en relativt god balanse av eneboliger, et betydelig overskudd av tomannsbolig og rekkehus, og et massivt behov for flere leiligheter.

Alle gjør ikke som de sier eller får det ikke som de vil. Rapporten konkluderer likevel med at modell B trolig ligger nærmest det mest realistiske boligbehovet i Lier. Kommunen legger derfor dette scenarioet til grunn for kommunens boligbehov.

Kilde: Boligpreferanser i Buskerudbyen, delrapport Lier (2021)

Boligreserve

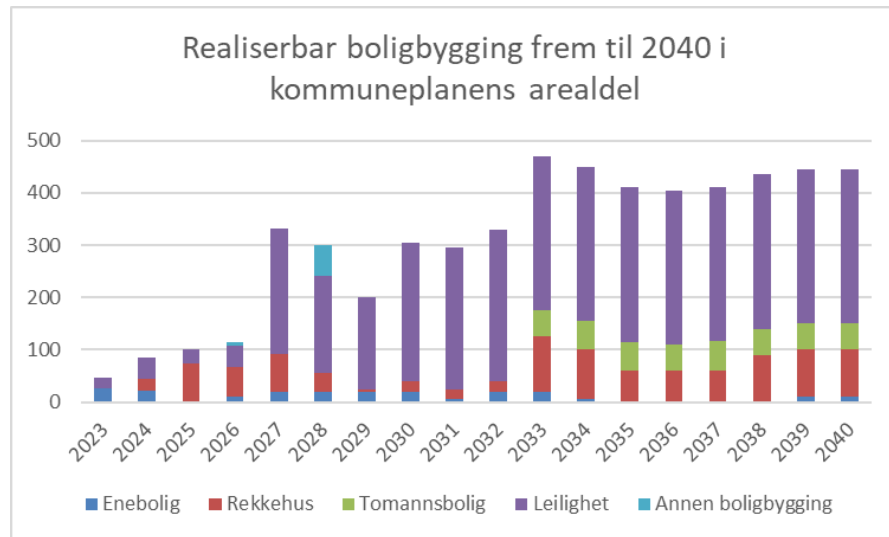
Store arealreserver til boligformål

Kommunen har en teoretisk boligreserve (dersom alle boligområder i kommuneplanens arealdel blir realisert) på 12 550 boenheter. Dette er omtrent det samme antallet boliger som kommunen har i dag. Fjordbyen står for en stor del av denne boligreserven.

Den realiserbare boligreserven, her definert som boligene i boligbyggeprogrammet for perioden 2023-2040, er på 5580 boenheter. Dette gir et snitt på 310 nye boenheter årlig. Dette er godt over en dobling av dagens boligbyggetakt.

Dersom Fjordbyen utsettes i tid vil kommunen få et underskudd av leiligheter. Det kan da antas et generelt behov for å utvikle leiligheter i flere av områdene som i boligbyggeprogrammet er avsatt til andre boligtyper, samt at flere av boligprosjektene i boligbyggeprogrammet fremskyndes noe i tid.

Som en følge av kapasitetsutfordringer på flere skoler, kan det bli utfordrende å realisere særlig flere boligutbygginger enn hva som ligger inne i boligbyggeprogrammet, uten å øke skolekapasiteten. Både skolene Gullaug, Hallingstad, Heia, Høvik og Tranby har begrenset med ledig kapasitet. Skolene Hegg og Lierbyen er trolig avhengig av å avgi elever til andre skolekretser for å opprettholde boligbyggingen som allerede ligger inne i boligbyggeprogrammet.

Kilde: Boligbyggeprogram 2023

Arbeidsplassbehov

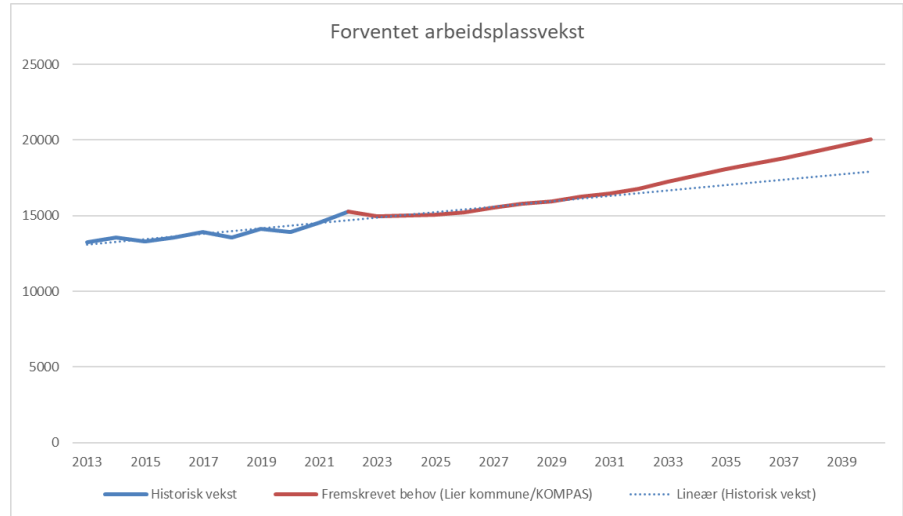
Behov for 5000 nye arbeidsplasser i 2040

Lier har 15 300 arbeidsplasser, altså om lag en halv arbeidsplass per innbygger. Kommunen har i snitt hatt en årlig vekst på 240 arbeidsplasser de siste 10 årene, og har nå en arbeidsplassdekning på 104 %. Det vil si at det er noe flere arbeidsplasser i Lier enn antall sysselsatt Liunger (14 700 personer). Arbeidsplassdekningen har vært svakt økende.

Utviklingen av antall arbeidsplasser i offentlige sektor har vært relativt stabil. Dette innebærer at det meste av veksten har kommet i privat sektor, som står for om lag 85 % av arbeidsplassene.

Basert på historisk arbeidsplassvekst kan kommunen forvente et behov for 3000 nye arbeidsplasser innen 2040 (blåstiplet linje). Tar vi derimot høyde for kommunens egen befolkningsprognose, og beregner en halv arbeidsplass per innbygger, kan kommunen forvente behov for 5000 nye arbeidsplasser innen 2040 (rød linje). Dette tilsvarer i snitt en årlig vekst på 260 arbeidsplasser. Arbeidsplassbehovet er likt i de to scenarioene frem til 2030.

Det er knyttet stor usikkerhet til disse framskrivningene.

Kilde: SSB tabell 13472*/Lier kommune (KOMPAS)

*tallene inkluderer både heltids- og deltidsansatte

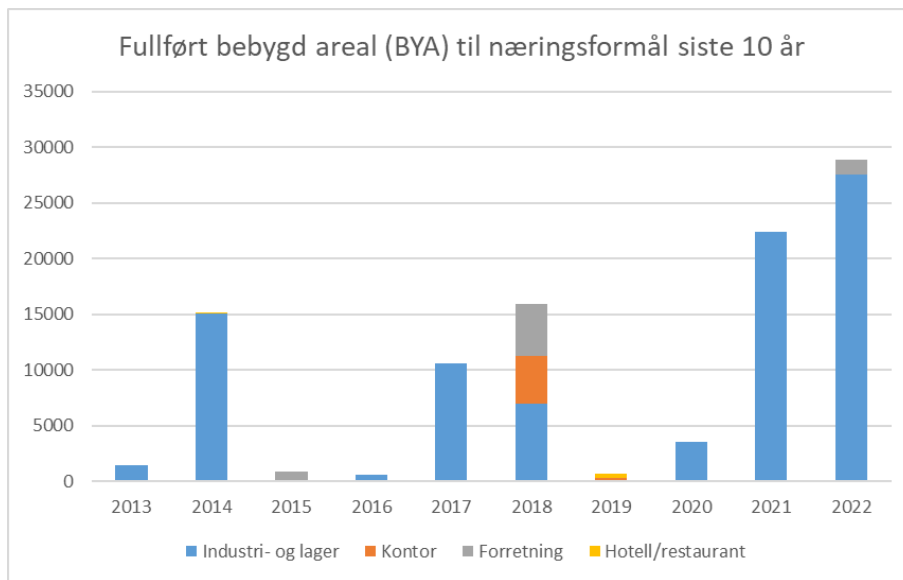

Næringsutbygging

Det bygges mest for industri- og lagervirksomhet

Det er i snitt bygget 10 000 m² bebygd areal (BYA) til næringsformål i kommunen årlig. Dette tilsvarer om lag 1,5 fotballbaner. Av dette utgjør næringsformål innen industri- og lagervirksomhet 88 %, kontor 4 %, forretning 7 % og restaurant 1 %.

Arealer for offentlig eller privat tjenesteyting, som skole og helsetjenester, inngår ikke i disse tallene. Slike arealer utgjør også mange arbeidsplasser.

Kilde: Kommunens matrikkel

Realiserbare næringsarealer innen 2040

Realiserbare næringsarealer innen 2040								
Skolekrets	Område	Gårds- og bruksnummer	Tomteareal (m2)	Tillatt BYA (%) i gjeldende bestemmelser	Bebygd areal (BYA/m2)	Kategori A, B eller C	Bebygd/ubebygd	Kommentar
Fjordbyen	1	Flere			17000	A	Bebygd	Områderegulering Fjordbyen, 22% realisering. Plan ikke vedtatt
Hegg	2	Flere			8150	A	Bebygd	Områderegulering Lierbyen. Plan ikke vedtatt
Hallingstad	3	124/53	2000	35	700	A	Bebygd	Områderegulering Tranby. Plan ikke vedtatt
Heia	4	160/14 og 16	60000	60	36000	B	Bebygd	Sivilforsvarstomta
Hegg	5	24/24	20000	60	12000	B	Bebygd	Søndre Linnsvollen
Heia	6	100/29 og 119	6000	40	2400	B	Bebygd	Gjellebekk sør (N3)
Heia	7	121/47	1800	60	1080	B	Bebygd	Pukkverket sør
Heia	8	161/1	220000	60	132000	B	Ubebygd	Sagvollskogen
Gullaug	9	Flere			15000	B	Ubebygd	Kommunedelplan Gullaug. Plan ikke vedtatt
Heia	10	120/21 og 97/61	17400	70	12180	B	Ubebygd	Felleskjøpet
Heia	11	124/131	29730	25	7433	B	Ubebygd	Pukkverket II og III
Høvik	12	18/151	9200	80	7360	B	Ubebygd	Frydenlund vest
Hegg	13	103/4	6400	30	1920	B	Ubebygd	Solstad (Reistad)
Heia	14	159/129, 130, 132	3000	60	1800	B	Ubebygd	Gamle Drammensvei 159
Hegg	15	50/250	4300	40	1720	B	Ubebygd	Fruktveien
Hegg	16	29/5	4000	40	1600	B	Ubebygd	Fruktveien
Høvik	17	19/89	2000	60	1200	B	Ubebygd	Amtmannssvingen/Vitbank
Nordal	18	127/1 og 3	37000	80	29600	B	Ubebygd	Lyngås, førstegangsbehandling november 2023
Sum realiserbare næringsarealer					289143			

Lokalisering av realiserbare næringsarealer

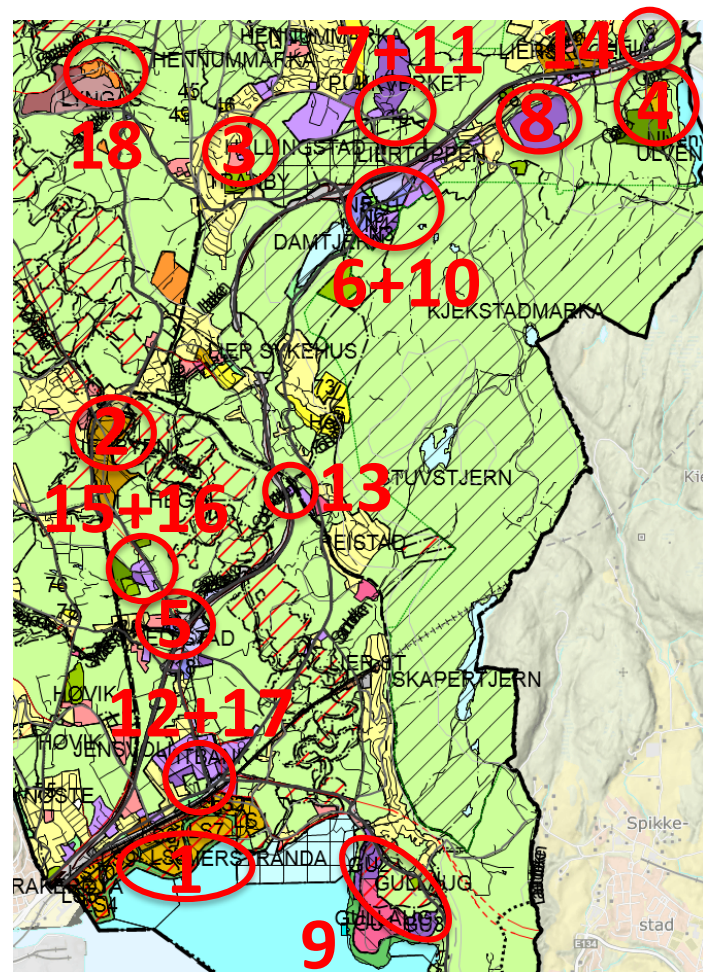
Realiserbare næringsområder ligger med nærhet til E18

Kommunen har en teoretisk næringsreserve (dersom alle næringsområder i kommuneplanens arealdel blir realisert) på 605 500 m² BYA. Den realiserbare næringsreserven innen 2040 er imidlertid, som vist i tabellen over, anslått til å være på 289 000 m² BYA. Altså om lag halvparten.

Noe av det realiserbare næringsarealet medfører at eksisterende arbeidsplasser må flyttes. Dette er særlig tilfelle i Fjordbyen.

Beregningene her inkluderer ikke nye Drammen sykehus eller Drammen Helsepark sin utbygging på Brakerøya. Dette utgjør også potensielle nye arbeidsplasser for kommunens innbyggere. Et anslag på næringspotensialet ellers i Fjordbyen innen 2040 og på Gullaughalvøya er imidlertid inkludert. Hvordan arealene på Gullaug faktisk skal benyttes er ikke endelig avklart.

Tallene i kartet henviser til tabellen over.

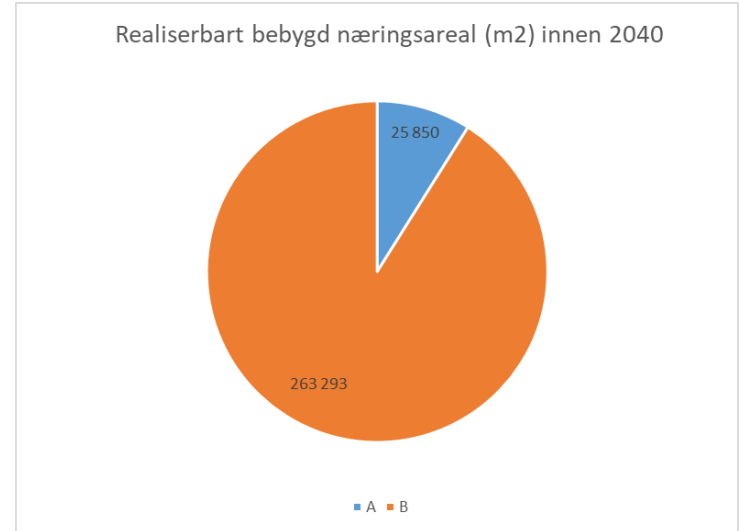

Næringsreserve

Forholdsvis store arealreserver til næringsformål

Totalt anslås det et utbyggingspotensiale på 289 000 m² BYA næring frem til 2040. Dette tilsvarer i snitt 17 000 m² BYA i årlig ny næringsutbygging for perioden 2024-2040. Basert på de siste ti årene kan man anta et årlig behov for 10 000 m² ny BYA. Behovet er altså trolig en del mindre enn hva kommunen har til rådighet av realiserbare arealer. Fortettingspotensialet i gjeldende reguleringsplaner, eller ved en omregulering av gjeldende planer, er ikke kartlagt. Trolig har kommunen et betydelig fortettingspotensial i eksisterende næringsområder.

I enkelte tilfeller kan det være aktuelt å omregulere boligområder til næringsformål, eller næringsområder til boligformål. Disse mulighetene er heller ikke kartlagt.

ABC-områder
(A) sentrumsnære arbeidsplasser
(B) plasskrevende næring med nærhet til hovedveisystemer
(C) industrivirksomhet som bør ligge adskilt fra tettsteder og boligbebyggelse

3. Transport

Transporttilbud

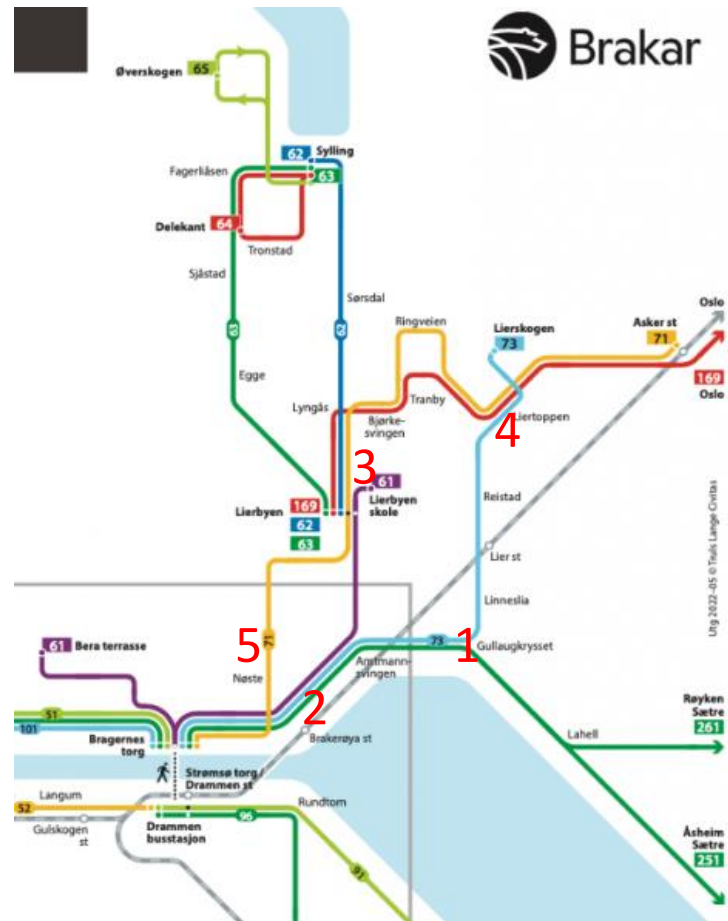
Buskerudbyen når nullvekstmålet

Buskerudbyen har forpliktet seg til å nå målet om nullvekst i personbiltrafikken for å få statlige belønningssmidler til å styrke kollektivtilbudet og tiltak for økt sykling og gange. Byindeks for Buskerudbyen, som estimerer endring i trafikkmengde, viser at Buskerudbyen når nullvekstmålet. Både når vi sammenligner 2022 med referanseåret 2016, og når vi ser på gjennomsnittet av de tre siste årene.

Trafikkregistreringspunktene for personbiler på Lier sine 5 målepunkter i byindeksen er vist i linjekartet for buss til høyre. Punktene er E134 Gullaug (1), Fv282 Lierstranda (2) Fv285 Lierbyen (3), Fv1436 Liertoppen (4) og Fv2704 Stoppen (5).

Det er strekningen Brakerøya - Lierbyen – Tranby – Lierskogen som har det beste busstilbudet i kommunen. Både i antall buslinjer og i avganger.

Togtilbudet fra Brakerøya og Lier stasjon er viktige transporttilbud, særlig for arbeidspendlere. Ved åpning av nytt sykehus blir Brakerøya et viktig kollektivknutepunkt. Det er fra 2025 forventet forbedringer i rutetilbudet for tog mellom Drammen og Oslo som også vil inkludere Brakerøya og Lier stasjon. Dette vil øke antallet passasjerer på disse stasjonene.

Kilde: Byindeks Buskerudbyen 2016 - august 2023, Buskerudbyen.no

Lier kommune

Arbeidsreiser

Mange Liunger jobber i en annen kommune

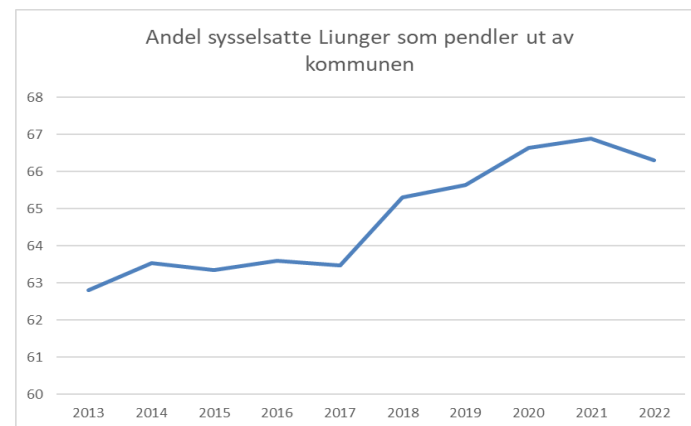
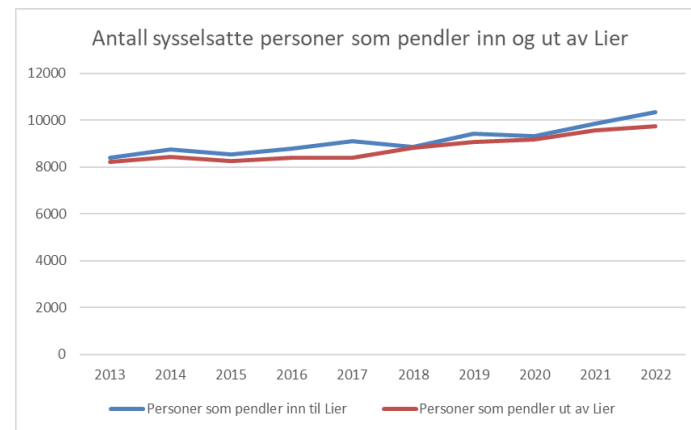
Antall sysselsatte som pendler inn og ut av kommunen er omtrent like mange. Totalt pendler 20 000 sysselsatte inn og ut av kommunen, og antallet er økende.

66 % av kommunens sysselsatte jobber i en annen kommune, og andelen har vært økende. Dette betyr at andelen med interpendling går tilsvarende ned.

Fire kommuner skiller seg markant ut som arbeidskommuner for Liunger; Drammen (2700 personer), Oslo (2300 personer), Asker (2000 personer) og Bærum (1300 personer). Flest Liunger pendler i retning Oslo.

Drammen skiller seg markant ut som den kommunen hvor flest pendler inn for å jobbe i Lier, med 4 300 personer. Deretter Asker (1 500 personer) og Oslo (800 personer).

Det økende antallet med arbeidsreiser inn og ut av kommunen innebærer at det er avgjørende å finne frem til gode og effektive transportløsninger, både i retning Drammen og Oslo.

Kilde: SSB tabell 11616

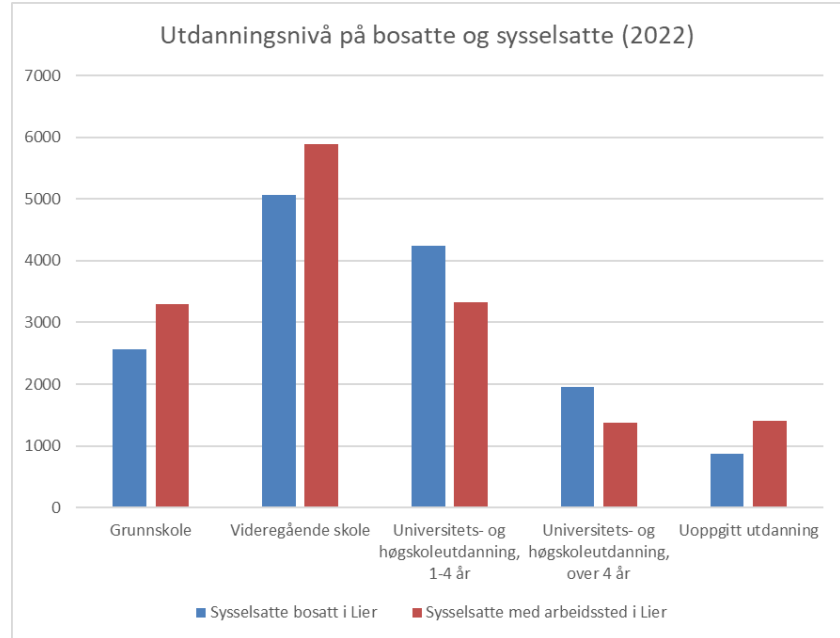
Lier kommune

Utdanningsnivå og pendling

Høyt utdannede personer pendler ut av kommunen

Lier har færre innbyggere med lav utdannelse enn de som er sysselsatt i Lier med lav utdannelse. Lier har flere innbyggere med høyere utdannelse enn de som er sysselsatt i Lier med høy utdannelse. Dette betyr at Lier importerer arbeidskraft med lav utdannelse, og eksporterer arbeidskraft med høy utdannelse.

Skal flere liunger kunne være sysselsatt nær eget bosted, bør det trolig etableres flere arbeidsplasser som krever høyere utdannelse. Dette er gjerne arbeidsplasser lokalisert i byer og tettsteder.

Kilde: SSB tabell 11615

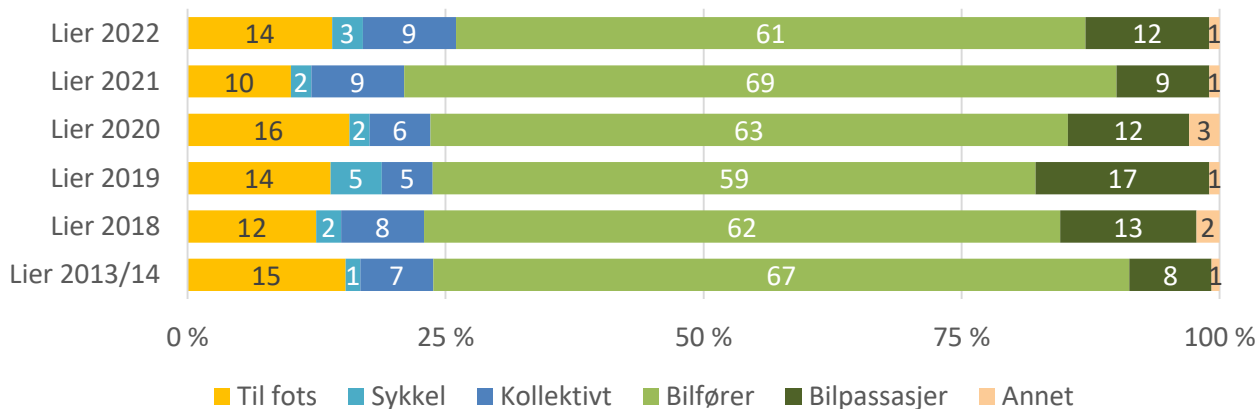
Lier kommune

Transportmiddelfordeling

En liten nedgang i bilandelen

- En gangandel på 14 % er på omtrent samme nivå som før pandemien
- En sykkelandel på 3 % er lavere enn før pandemien
- Kollektivandelen er økende og ligger nå på 9 %
- Andelen bilreiser gikk opp under pandemien, men er nå på sitt laveste nivå for perioden
- Resultatene må sees i lys av Covid 19-restriksjoner fra mars 2020 til februar 2022

Transportmiddelfordeling RVU 2013/14 - 2022. Prosent

Kilde: Nasjonal reisevaneundersøkelse 2013/14 - 2022 (Opinion, intervjuundersøkelse)

4. Samfunnsutvikling

Folkehelseprofil

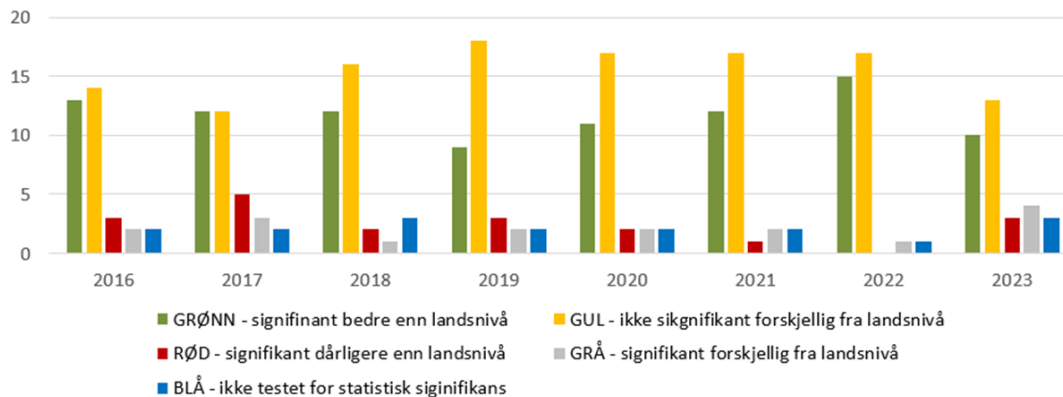
Generelt god helsetilstand, men ikke for alle

Liers befolkning har jevnt over god helse og ligger over landsgjennomsnittet. Utfordringene i Lier skiller seg i liten grad fra utfordringene i Norge, og er knyttet til sosiale ulikheter, psykisk helse og levevaner.

Lier ligger i 2023 signifikant dårligere an enn landsgjennomsnittet når det gjelder «unge som står utenfor, 15-29 år», «leier bolig, 45 år+» og «fornøyd med treffsteder, ungdata 2020».

Støy er den miljøfaktoren som oftest fører til klager innen miljørettet helsevern. Antall personer i Lier som er utsatt for støy er økende. Støy inngår ikke i folkehelseprofilen.

Folkehelseprofil 2016-2023

Kilde: Folkehelseprofil for Lier kommune, Folkehelseinstituttet

Lier kommune

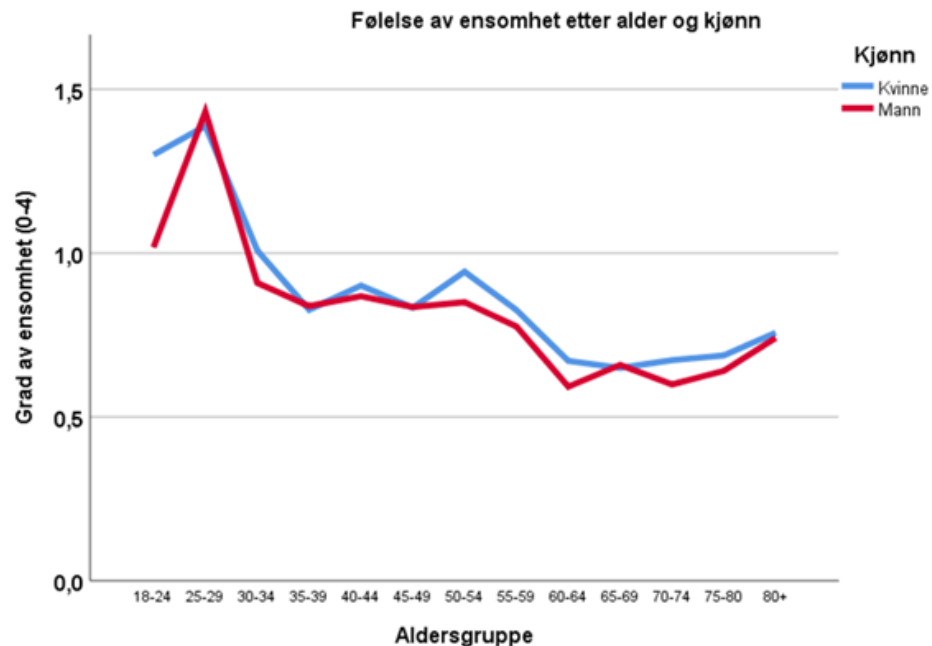
Utenforskap

Høyest og økende grad av utenforskap blant de unge

Hos den unge befolkningen er lidelser knyttet til ensomhet og utenforskap økende. Antall henvisninger til barne- og ungdomspsykiatrien har økt de siste tre årene.

I en kommunal spørreundersøkelse fra 2019 oppga om lag 5 % av befolkningen at de i høy grad eller i svært høy grad følte seg ensomme. De unge voksne i alderen 18-34 år er her overrepresentert.

Undersøkelsen viste at medlemskap i et lag eller en forening er assosiert med mindre ensomhet. Psykiske plager, vanskelig hjemmesituasjon i barndommen og dårlig bosituasjon er også assosiert med økt ensomhet.inntekt, utdanningsnivå og kjønn påvirket ikke risikoen for ensomhet i denne undersøkelsen.

Kilde: LierRegisteret, Lier kommune (2019)

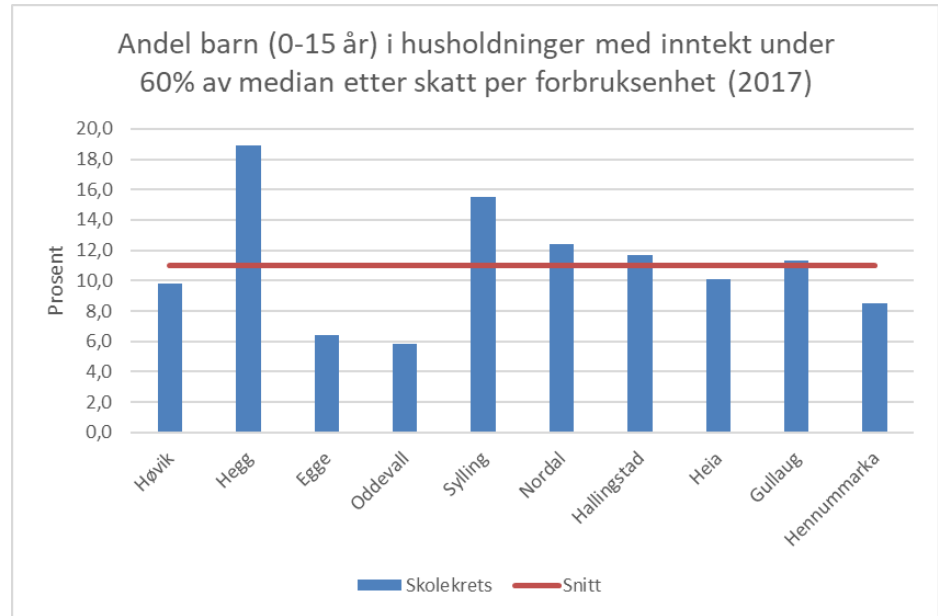
Økonomisk ulikhet

Økonomiske ulikheter innad i kommunen

Lav inntekt er ofte forbundet med en svak tilknytning til arbeidslivet. Et flertall av lavinntektsgruppene opplever i større grad dårlige boforhold enn befolkningen i stort. Mange rapporterer også om økonomiske problemer, og det er langt større andeler som ikke klarer å betale en uforutsett utgift enn i befolkningen som helhet. Det er også klart større andeler som rapporterer om mangler av grunnleggende materielle eller sosiale goder som følge av sin økonomiske situasjon (Økonomi og levekår for lavinntektsgrupper, SSB 2019).

Andelen barn i husholdninger med vedvarende lav inntekt er økende i Lier, men lavere enn i Viken og landet sett under ett. Det er forholdsvis store ulikheter mellom skolekretsene. Hegg er den skolekretsen med flest barn i husholdninger med lav inntekt, mens Egge og Oddevall er i den andre enden av skalaen. Tallene i figuren er noe gamle.

Kommunen har en ordning med fritidsveiledning og Eplefondtilskudd, samt mange gratistilbud åpne for alle som bidrag til å sikre mulig deltakelse og aktiviteter for alle.

Kilder: SSB tabell 08764 (brutt ned på skolekrets nivå etter bestilling fra kommunen, 2017)
Kommunehelse statistikkbank, Folkehelseinstituttet

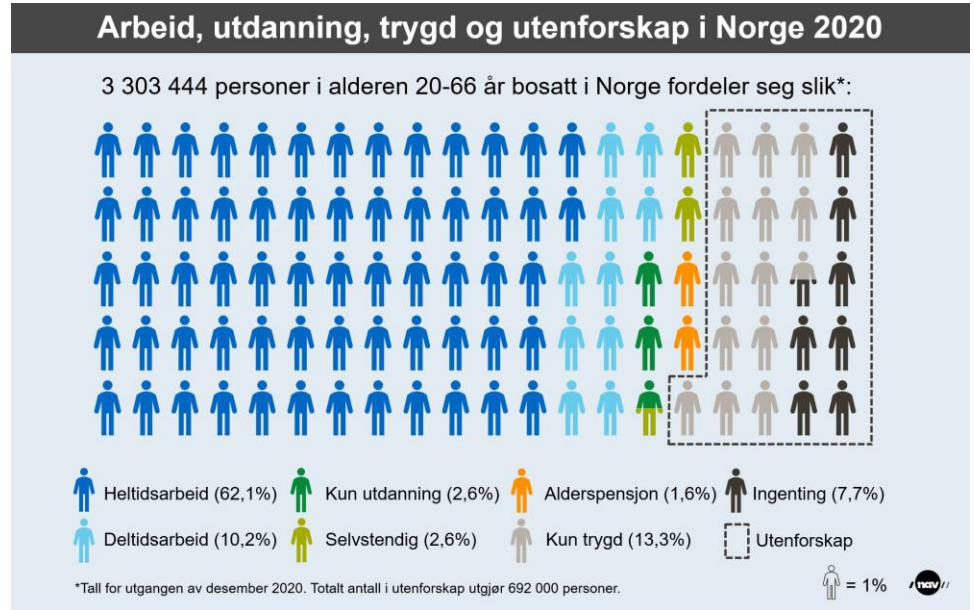
Utenfor arbeidslivet

Flere unge tar del i arbeidslivet, men ikke blant de yngste. Utenforskap består av de som hverken er registrert med et arbeidsforhold, utdanning, er selvstendig næringsdrivende eller mottar alderspensjon eller offentlig AFP.

Unge har potensielt en lang yrkeskarriere framfor seg. Konsekvensene er derfor alvorlige for unge, dersom de allerede fra ung alder faller utenfor arbeidslivet.

Unge som faller utenfor er sammensatt av personer i ulike livssituasjoner. Noen kan være utenfor kortvarig, for eksempel fordi de velger å ta et friår etter fullført utdanning. Andre blir værende utenfor over lengre tid som arbeidsledige eller på grunn av helseproblemer. Få unge er utenfor i flere år, for så å komme tilbake i jobb, utdanning eller på arbeidsmarkedstiltak.

Andelen unge (20-29 år) utenfor arbeidslivet har siden 2020 hatt en liten nedgang, og ligger i 2022 på 19 %. Det er imidlertid en økende andel utenforskap i aldersgruppen 15-19 år, noe det må tas utgangspunkt i vil påvirke tallene for utenforskap i de eldre aldersgruppene kommende år. NAV Lier har derfor opprettet en egen gruppe som jobber med de «unge unge – 15-19 år».

Illustrasjon: NAV

Kilde: NAV Lier

Lier kommune

Nærmiljø

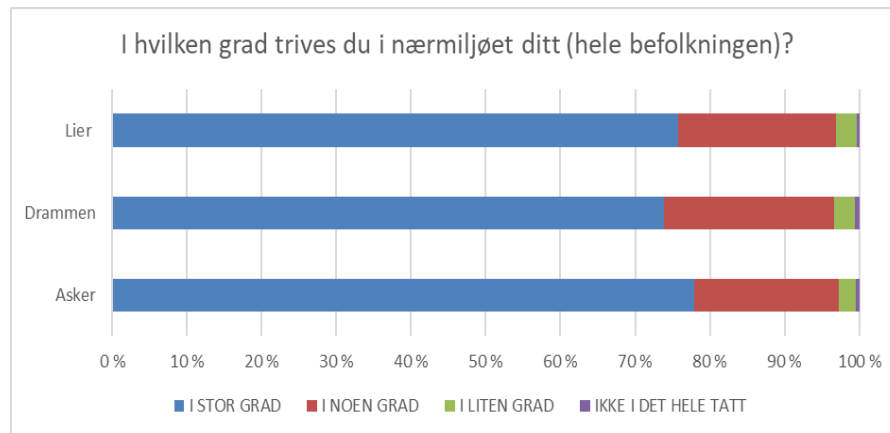
De fleste trives i eget nærmiljø

Et godt og stabilt bomiljø gir trygghet, mulighet for å knytte kontakt med andre og delta aktivt i nærmiljøet og i samfunnet.

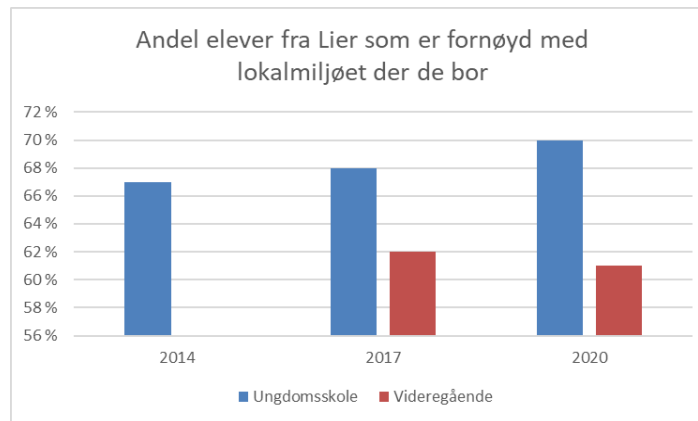
97 % av befolkningen trives i stor eller i noen grad i eget nærmiljø. Dette er omtrent på samme nivå som kommunene Drammen og Asker.

I en undersøkelse som har sett på graden av fornøydhet blant skoleelever er i snitt 68 % av ungdomsskoleelevene, og 62 % av elever på videregående skole fornøyd med lokalmiljøet der de bor. Blant ungdomsskoleelever er graden av fornøydhet økende, mens den er synkende for elever på videregående skole. Elever på videregående skole er de som er minst fornøyd med eget lokalmiljø. Samme undersøkelse viser også at unge i Lier er noe mindre fornøyd med treffsteder enn både i Viken og i landet sett under ett.

Undersøkelsene kan ikke sammenliknes direkte, men kan tyde på at de yngre er mindre fornøyd med eget nærmiljø enn befolkningen sett under ett.

Kilde: Folkehelseundersøkelsen, Viken Fylkeskommune (2022).

Kilde: Ungdata-undersøkelsen.

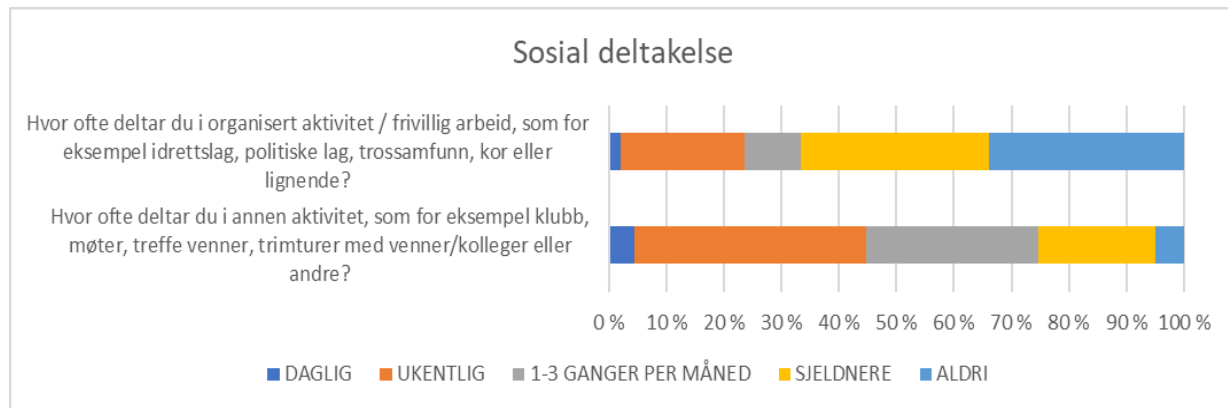
Sosial deltakelse

Mange er sjelden eller aldri sosialt deltakende

Sosialt samvær og aktivitet er viktig for den enkeltes livskvalitet og helse. Nærhet til hverdagsarenaer og tilgjengelige tilbud og tjenester kan bidra til opplevelse av tilhørighet og god bo-opplevelse i alle faser av livet.

25 % av innbyggerne deltar ukentlig i organisert aktivitet eller frivillig arbeid, mens 65 % sjelden eller aldri deltar. 45 % har derimot ukentlige sosiale møtepunkter gjennom uorganisert aktivitet, mens 25 % sjelden eller aldri deltar i slik aktivitet. Innbyggernes sosiale deltakelse vil variere basert på faktorer som kjønn, alder og økonomi. Slike variasjoner fremkommer ikke her.

I Norsk idrettsindeks er Lier rangert som landets 86. beste kommune innen aktivitet, og som nummer 341 innen idrettsanleggsdekning. I Norsk kulturindeks, med en oversikt over kulturtilbud og kulturaktivitet, er Lier rangert som landets 309. beste kommune.

Kilder:

Folkehelseundersøkelsen, Viken Fylkeskommune (2022)
Norsk idrettsindeks, Telemarksforskning (2021)
Norsk kulturindeks, Telemarksforskning (2021)

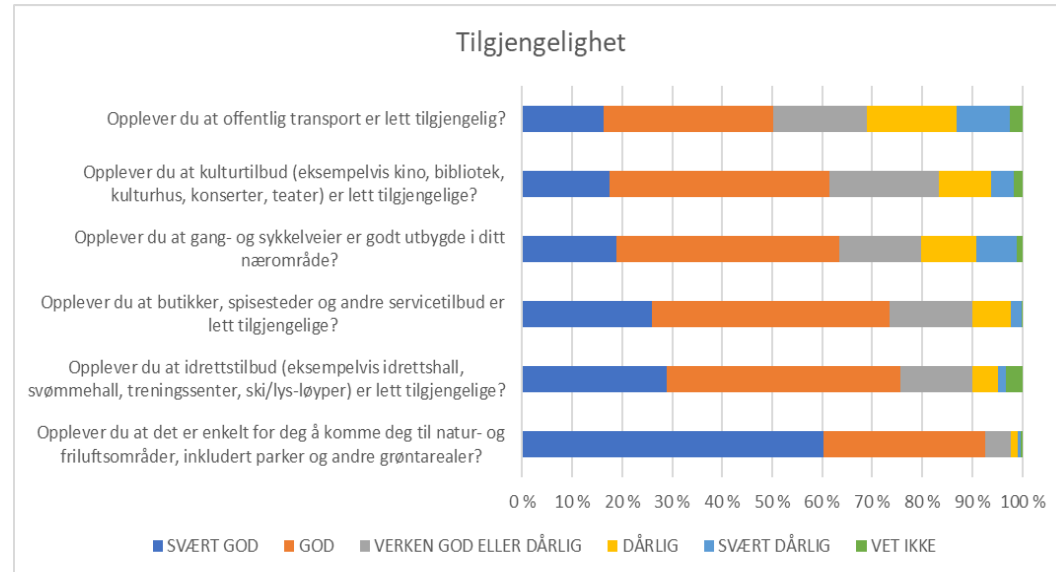

Tilgang til aktivitet og deltakelse

Særlig dårlig tilgang til offentlig kommunikasjon og kulturtilbud

Kommunen har en rekke tjenester som gir muligheter for deltakelse og aktivitet, sosialt samvær, engasjement og opplevelser for alle innbyggere. Kommunen kan bidra til økt sosial deltakelse ved å styrke innbyggernes tilgang og muligheter for deltakelse.

Den offentlige transporten, kulturtilbudet og omfanget av gang- og sykkelveier er områdene med dårligst opplevd tilgjengelighet. Tilgangen til ulike servicetilbud og idrettstilbud oppleves som bedre, mens de aller fleste Liunger opplever at de har god tilgang til natur- og friluftsområder.

Kilde: Folkehelseundersøkelsen, Viken Fylkeskommune (2022)

Klimagassutslipp

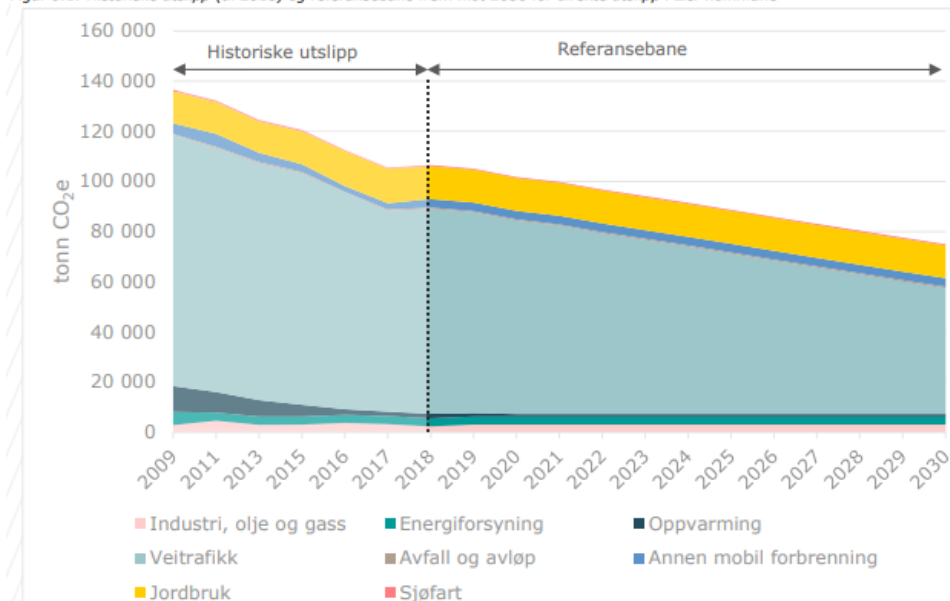
33 % klimagassreduksjon uten lokale tiltak

Klimakur 2030 viser til at norske kommuner kan utnytte sitt handlingsrom for å redusere klimagassutslipp i større grad enn de gjør i dag. Dette gjelder både for kommunens egen drift, og for kommunens rolle som samfunnsutvikler.

Kommunestyret vedtok i 2017 at Liersamfunnet skal være klimanøytralt i 2030, som vil si at det skal være netto null direkte utslipp innenfor kommunens grenser og i indirekte utslipp fra elektrisitet og fjernvarme.

Referansebanen viser hvordan direkte utslipp (utslipp innenfor kommunens grenser) fra Liersamfunnet er forventet å utvikle seg dersom det ikke gjennomføres klimatiltak. Referansebanen tar høyde for allerede vedtatte lover, teknologiutvikling og befolkningsvekst. For å nå målet om netto null direkte utslipp i 2030, må kommunen og andre gjennomføre omfattende klimatiltak.

Figur 0.1: Historiske utslipp (til 2018) og referansebane frem mot 2030 for direkte utslipp i Lier kommune

Kilde: Kunnskapsgrunnlag - klimabudsjett og klimahandlingsplan for Lier kommune, NIRAS (2020)
Klimakur 2030 - tiltak og virkemidler mot 2030, Miljødirektoratet m.fl. (2020)

Klimatiltak

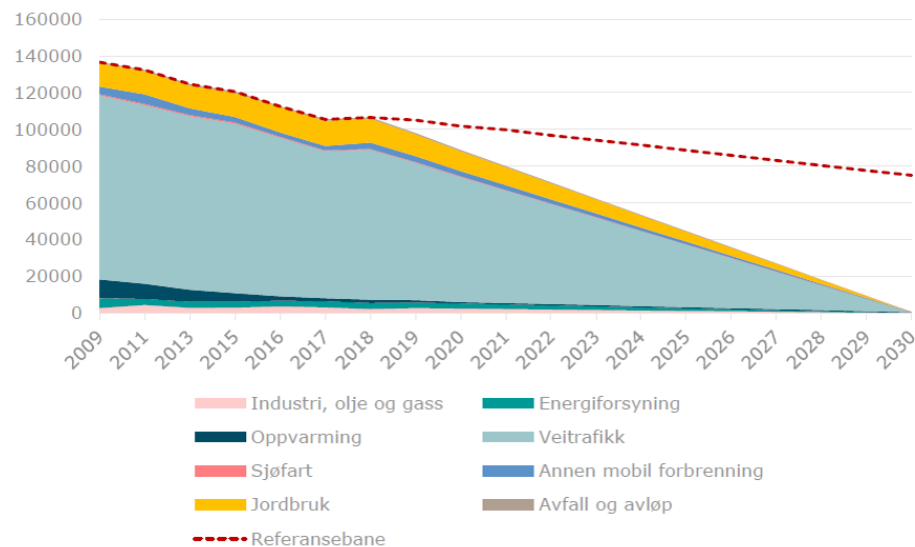
Klimanøytralitet krever inngripende og kostbare tiltak

Figuren viser hvordan en utslippsbane kan se ut i et scenario hvor man gjennomfører omfattende klimatiltak og oppnår kommunens vedtatte mål om et klimanøytralt liersamfunn i 2030. Kommunen har samtidig som mål at egen virksomhet skal være klimanøytral i 2025.

Målet gjelder for direkte utslipp innenfor kommunens egne grenser og indirekte utslipp fra elektrisitet og fjernvarme. Målet gjelder ikke for indirekte utslipp fra kjøp av varer og tjenester.

Et mål om klimanøytralitet er svært ambisiøst. Dette vil kreve inngripende og kostbare tiltak i kommunen, og stor omstillingsvilje i befolkning og næringsliv. Det vil også bli nødvendig å kjøpe klimakreditter for å kompensere for utslipp som man ikke klarer å redusere. Samtidig finnes det flere klimatiltak med få eller ingen barrierer som vil gi betydelig reduksjon i både direkte og indirekte klimagassutslipp.

Historiske utslipp og utslipp i Scenario 1: Klimanøytralitet

Kilde: Kunnskapsgrunnlag - klimabudsjett og klimahandlingsplan for Lier kommune, NIRAS (2020)

Klimatilpasning

Lier får mer ekstreme nedbørsmengder

Klimaendringene er en av trendene som i størst grad truer samfunnssikkerheten og setter liv og helse i fare. Kommunene har en sentral rolle i arbeidet med å forebygge konsekvensene av klimaendringene, og bygge en robust beredskap for å kunne håndtere mer omfattende ekstremværhendelser og mer alvorlig naturfare.

Lier vil oppleve hyppigere og mer ekstreme værhendelser som følge av økte temperaturer på jorden. Det forventes særlig at Lier vil oppleve oftere og mer intense regnskyll, en økning i flomvannføringen, økt fare for jord-, flom- og sørpeskred og et økende stormflonivå. Allerede gjennomførte samfunnsendringer, særlig knyttet til vår arealbruk, er ofte en medvirkende eller utløsende årsak til naturskadehendelser.

Klimatilpasning innebærer å sikre at det fremtidige klimaet blir vurdert og tatt tilstrekkelig hensyn til i kommunens samfunns- og arealplanlegging, og gjennomføre fysiske tiltak som forebygger naturskadehendelser.

SANNSYNLIG ØKNING	
 Ekstrem nedbør	Det forventes at episoder med kraftig nedbør øker vesentlig både i intensitet og hyppighet. Dette vil også føre til mer overvann
 Regnflom	Det forventes flere og større regnflommer, og i mindre bekker og elver må man forvente en økning i flomvannføringen
 Jord-, flom- og sørpeskred	Økt fare som følge av økte nedbørmengder
 Stormflo	Som følge av havnivåstigning forventes stormflonivået å øke

Kilde: Klimaprofil for Buskerud, Norsk klimaservicesenter (2022)

Lier kommune

5. Kommunale tjenester

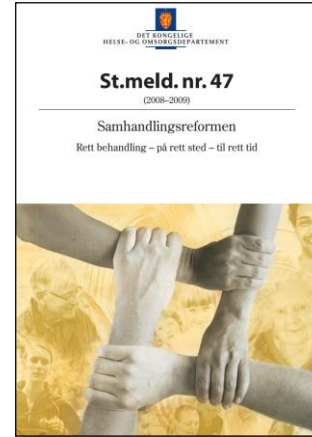

Tjenestebehov

Sterkt økende tjenestebehov

Etterspørselen etter kommunale helse-, omsorg- og velferdstjenester øker. Velstandsutvikling og samfunnsendringer har ført til bedre hygiene, helsetjenester og annet som fører til individuell livsforlengelse. Både nye og eksisterende brukere har et økende tjenestebehov.

Endringer i lover, forskrifter og andre nasjonale føringer gir kommunen et større ansvar. Stortingsmeldinger som «Samhandlingsreformen», «Leve hele livet» og «Bolig for velferd» har stilt nye krav til kommunen og tjenestene som skal leveres. Samhandlingsreformen har for eksempel gitt en endret utskrivningspraksis fra spesialisthelsetjenesten. Dette har gitt kommunen et større ansvar og et økt trykk på spesialisering av tilbud og personell.

Institusjonsplasser

Økt behov for institusjonsplasser

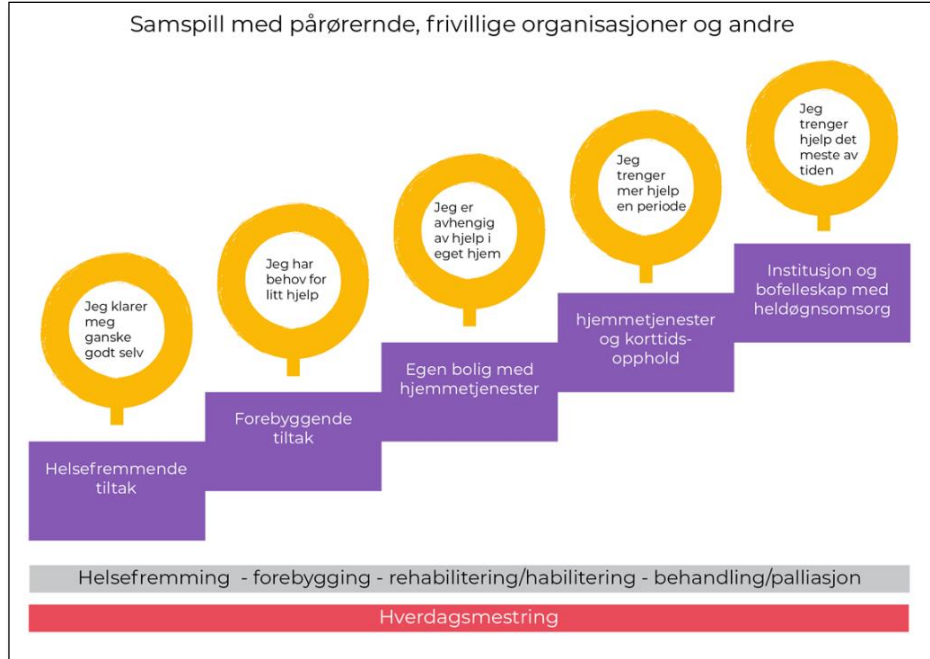
Kommunen har 115 institusjonsplasser og to ektefelleplasser fordelt på institusjonene Fosshagen, Nøstehagen og Liertun. Disse tilbyr korttidsplasser, lindrende enhet, rehabilitering, kommunal akutt døgnet, langtid for demente og langtid somatikk. Det er også boliger med heldøgns bemanning i tilknytning til sykehjemmene.

Det er særlig mangel på langtidsplasser innen somatikk. Som en følge av dette opptar brukere med dette behovet andre institusjonsplasser i kommunen. Flere bor også i boligene tilknyttet sykehjemmene, og medfører økt bemanning her. Kommunen har heller ikke tilstrekkelig egnede institusjonsplasser til personer med nedsatt funksjonsevne.

Det er en forventning fra nasjonalt hold om at flere skal bo hjemme lenger. Dette øker kravene til hva Hjemmetjenesten skal levere, og behovet for tilstrekkelig kapasitet på institusjonene i det Hjemmetjenesten ikke lenger kan levere forsvarlige tjenester i hjemmet.

Stadig flere innbyggere opplever at egen bolig mangler tilrettelegging for alderdom og helseutfordringer. Pårørende melder om isolering og ensomhet. Boligeier er selv ansvarlig for nødvendig tilrettelegging, men dette kan by på utfordringer dersom dette innebærer flytting, eller at man ikke har pårørende. Kommunen er samtidig ansvarlig for å levere nødvendige og forsvarlige helsetjenester.

Tjenestetrappa til høyre illustrerer ulike tjenestenivået i kommunens helse- og omsorgstjenester. Jo lenger opp i trappa man befinner seg, jo mer koster tjenestene å drifte for kommunen.

Illustrasjon: Sola kommune.

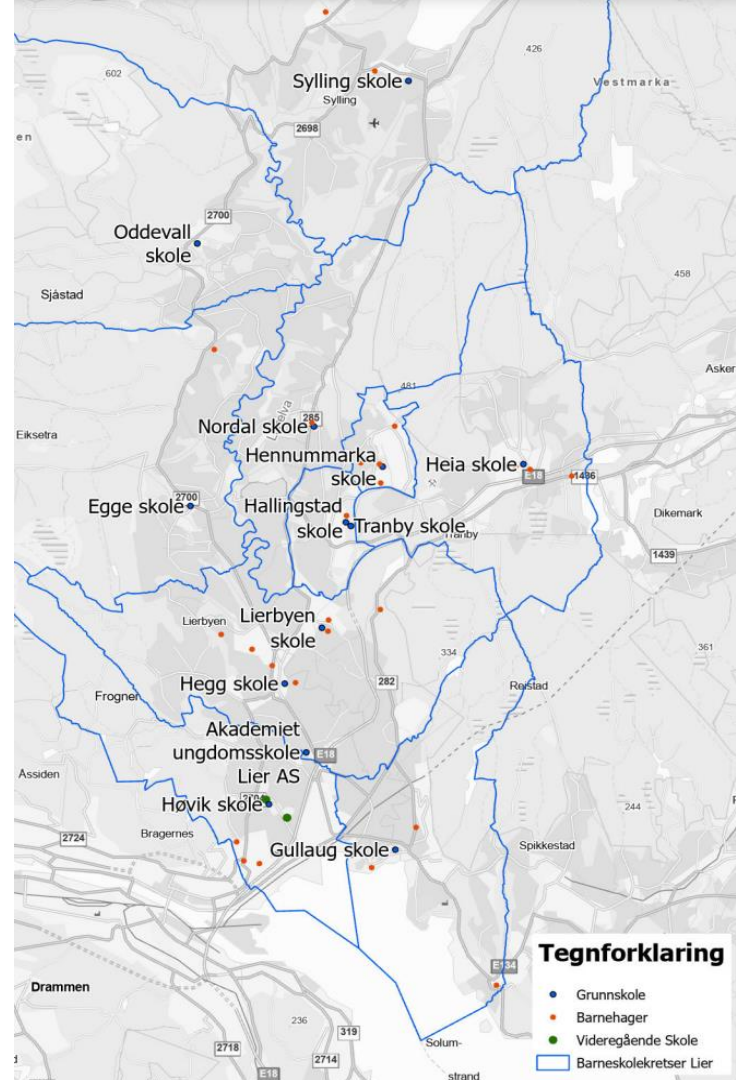

Barnehager og skoler

Lier har 10 barneskoler og 4 ungdomsskoler

Lier har 26 barnehager, hvorav 3 er kommunale og 23 er private. Det er videre 10 barneskoler og 4 ungdomsskoler i Lier. Sylling og Høvik er 1-10 skoler, mens ungdomsskolene Tranby og Lierbyen ikke er samlokalisert med barneskolene. Ved en utbygging i Fjordbyen må det etableres en ny skolekrets for å håndtere forventet befolkningsvekst.

Akademiet etablerte i 2022 en privat 1-10 skole på Kjelstad. Denne er samlokalisert med den private videregående skolen Briskeby, en skole for ungdom med nedsatt hørsel. Lier kulturskole og Lier voksenopplæring er etablert ved Høvik skole. Rett sør for Høvik skole ligger St. Hallvard videregående og Lier videregående skole.

Skolekapasitet

Underkapasitet på Gullaug og Fjordbyen skole i 2040

De fleste barneskolene har trolig tilstrekkelig kapasitet i 2040, forutsatt at det er etablert en ny skole i Fjordbyen. Skolene Nordal og Egge kan forvente mest ledig kapasitet, mens Gullaug skole kan forvente en stor underkapasitet. Dette skyldes at utbygging på Gullaughalvøya er lagt inn i kommunens boligbyggeprogram.

Sylling og Lierbyen skole har trolig tilstrekkelig kapasitet i 2040, forutsatt at det etableres en ny skole i Fjordbyen. Tranby skole har en underkapasitet på 30 elever, men elevtallet er ikke høyere enn dagens elevtall. Høvik skole får en stor overkapasitet som følge av en flytting av ungdomstrinnet til Fjordbyen skole. For Høvik skal det utredes om ledig kapasitet kan benyttes til en alternativ opplæringsarena (miljøverksted), enten som en samlokalisering eller som en tredje avdeling. Nye Fjordbyen skole får en svært stor underkapasitet som følge av en overføring av elever fra andre skolekretser, og en forventning om innflytting av mange barnefamilier i Fjordbyen. Det er planlagt at Fjordbyen skole bygges som en ungdomsskole, fungerer som en 1-10 skole i en tidlig fase, og at en ny barneskole etableres når behovet for dette oppstår.

Barneskoler	Elevtall 2022-23 (udir.no)	Ledig kapasitet 2040 (80% utnyttelse)	Ungdomsskoler	Elevtall 2022-23 (udir.no)	Ledig kapasitet 2040 (80% utnyttelse)
Sylling (1-10 skole)	177	-	Sylling (1-10 skole)	103	44
Oddevall	65	21			
Egge	88	60	Lierbyen	253	16
Hegg	484	7			
Høvik (1-10 skole)	639	-	Høvik (1-10 skole)	350	212
Gullaug	225	-172	Tranby	335	-30
Nordal	31	118			
Hennummarka	256	41			
Hallingstad	198	-15			
Heia	264	-14			
Fjordbyen (1-10 skole)	0	-	Fjordbyen (1-10 skole)	0	-705

80 % utnyttelse kan defineres som sannsynlig utnyttelse av skolekapasiteten.

Forutsetninger for kapasitetsberegningene i 2040

1. Grunnskoleelevene fra Reistad og Utsikten er flyttet fra Hegg og Lierbyen skoler til Fjordbyen skole.
2. Ungdomsskoleelevene fra Høvik skole er flyttet til Fjordbyen skole.

Referanse: jfr. vedtak i kommunestyret PS 62/2022.

Ledig kapasitet i 2040 er basert på Lier kommune sin befolkningsprognose, og forutsetter at alle barn velger sin nærskole.

Grunnskole

Lærernormen oppfylles for de aller fleste barna

Lier har nær 3500 elever i grunnskolen. Det er stor variasjon i størrelsen på skolene, og varierer fra omtrent 40 elever på Nordal skole til 970 elever (1-10 skole) på Høvik.

Lærernormen stiller krav om maks 15 elever per lærer på 1.-4. trinn og 20 elever per lærer på 5.-10. trinn. Tall for 2022 viser to skoler som ikke oppfylte kravet for alle årstrinn.

Den nasjonale elevundersøkelsen for 5.-10. trinn stiller en rekke spørsmål. Når det gjelder elevenes trivsel ligger Lier litt over snittet sammenliknet med hele landet og Viken.

Grunnskolepoeng er en samlet poengsum (1-6) beregnet ut fra alle standpunkt- og eksamenskarakterer på 10. trinn i grunnskolen. Lier oppnår her 42,9 poeng, som er 0,5 poeng høyere enn for hele landet og Viken.

Skolebidrag (se figurer til høyre) måler den delen av læringsresultatet som skolen bidrar til. Skolebidrag kan forstås som forskjellen mellom faktisk oppnådde resultater og det resultatet vi forventer at elevgruppen skulle fått, gitt tidligere resultater og foreldrebakgrunn. Skoler med positive tall har bidratt mer enn det som er forventet. Lier ligger noe over landsgjennomsnittet for 1.-4. trinn og for 8.-10. trinn, men noe under landsgjennomsnittet for 5.-7. trinn.

2021+2022 ?		
Offentlig skole ?		
1.-4. årstrinn ?		5.-7. årstrinn ?
Skolebidrag ?		Skolebidrag ?
Nasjonalt - Fylke - Kommune - Enhet	Skolebidrag ?	Skolebidrag ?
- Hele landet	0,0	0,0
- Viken	0,4	0,1
+ Lier	0,2	- 0,5

2018+2019 ?	
Offentlig skole ?	
Skolebidrag ?	
Nasjonalt - Fylke - Kommune - Enhet	Skolebidrag ?
- Hele landet	0,0
- Buskerud	- 0,2
+ Lier	0,2

Kilde: Skolebidragsindikatorer for barne- og ungdomstrinnet, Utdanningsdirektoratet.

Barnehage

Full barnehagedekning

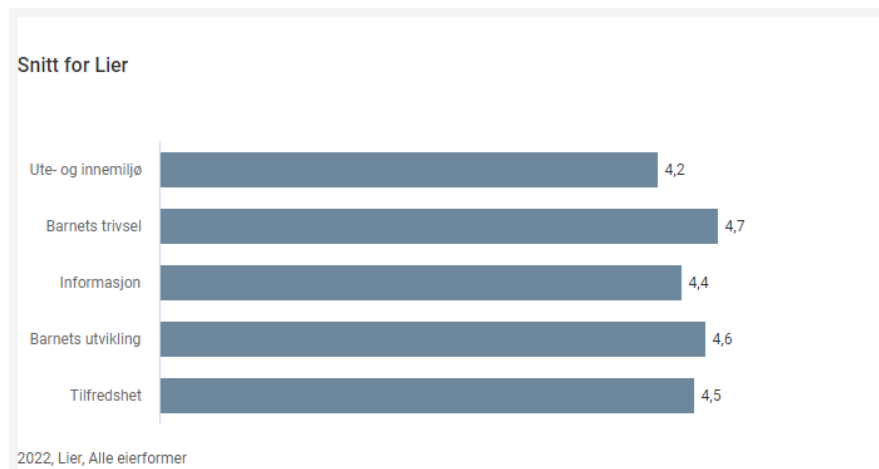
Lier har 1500 barn med barnehageplass og ett årlig hovedopptak. Alle barn med rett på barnehageplass fikk tilbud om dette ved sist hovedopptak, men flere takket nei da de fikk tilbud om plass et stykke unna der de bor.

Lier har nå ledig barnehagekapasitet i form av areal, men mangler barnehagelærere for å kunne ta inn flere barn. I flere områder har kommunen underskudd på barnehageplasser, og det må forventes at underskuddet vil kunne vokse som følge av ytterligere boligbygging.

66 av barna som er bosatt i Lier kommune hadde våren 2023 barnehageplasser i andre kommuner. Samtidig var det 57 barn bosatt i andre kommuner med barnehageplass i Lier.

21 av barnehagene oppfyller per nå pedagognormen (hvorav 4 med dispensasjon), mens 3 ikke oppfyller normen. Alle barnehagene oppfyller bemanningsnormen.

Foreldreundersøkelsen viser generelt gode tall – nær landsgjennomsnittet. Foreldrenes tilfredshet med barnehagen gir et snitt på 4,5 på en skala fra 1-5.

Kilde: Foreldreundersøkelsen 2022

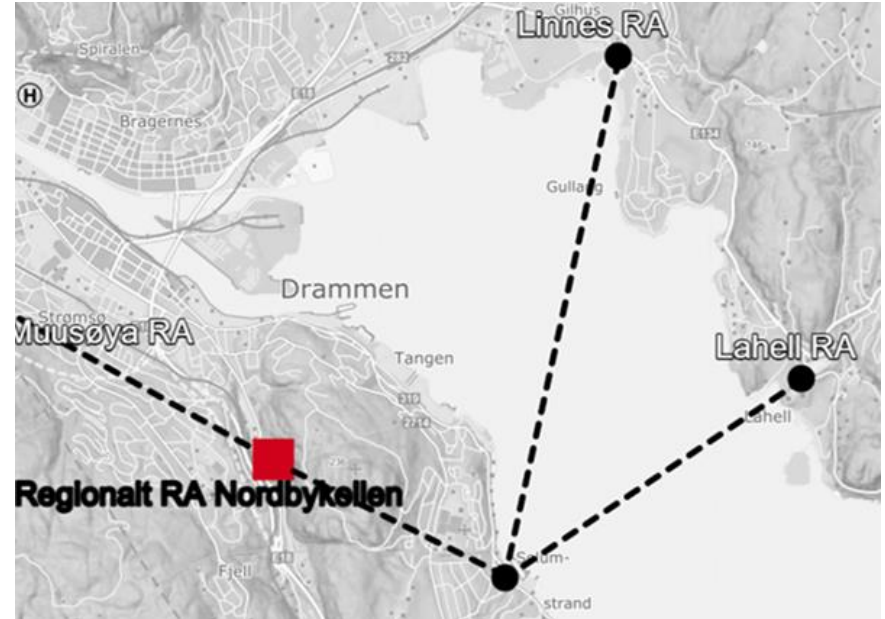
Vei, vann og avløp

Det er behov for et nytt renseanlegg

Kommunen har nær 200 km med vei, herunder gang- og sykkelveier. For hele det kommunale veinettet er andel fast dekke 84 % målt etter veilengde. Av dette har 33 % av veiarealet overskredet levetiden, 9 % har en restlevetid mindre enn 3 år, mens 58 % har restlevetid mer enn 3 år.

Ledningsnettet for vannforsyning har en variabel standard, og det er definert en rekke ledninger som bør vurderes rehabilitert eller saneres. Enkelte områder har også begrensninger når det gjelder slukkevannkapasitet.

Linnes renseanlegg tilfredsstillter ikke utslippstillatelsen. Derfor er det inngått en avtale mellom kommunene Asker, Drammen og Lier om å etablere en felles renseløsning i Nordbykollen i Drammen. Dette innebærer at dagens renseanlegg på Linnes legges ned og at avløpsvannet overføres til et nytt regionalt renseanlegg. Det er forespeilet at anlegget skal stå klart i 2029. Det utarbeides parallelt en reguleringsplan for et nytt, lokalt renseanlegg i Gullaugfjellet. Dersom kommunene ikke finner en løsning for et regionalt anlegg, vil denne løsningen i stedet kunne brukes. Renseanleggene i Lier Nord (Sjåstad, Sylling og Tronstad) skal videreføres frem til senest 2042.

Rekruttering

Stor konkurranse om arbeidskraften i enkelte sektorer

Lier kommune er en stor arbeidsplass som ansetter mange i løpet av et år. Det er avgjørende å få gode og kvalifiserte søkere, noe som krever tid og ressurser. Kommunen har derfor økt midlene til å rekruttere og beholde konkurranseutsatt kompetanse.

I enkelte tilfeller er rekrutteringsbehovet så stort at det representerer en utfordring for kommunen. Kommunen har særlig konkurranse om arbeidskraften innen helse og omsorg, og her vil konkurransen trolig også være stor i fremtiden.

Omstillingskompetanse og endringsvilje er nødvendig for å møte fremtidens bemanningsbehov. Derfor vil intern kompetanseutvikling være et viktig område fremover. Kommune satser også på lærlinger for å utvikle godt kvalifisert arbeidskraft.

Digitalisering

Digitalisering er en vesentlig innsatsfaktor for økt produktivitet

Digitalisering i Lier kommune handler om å bruke teknologi til å forbedre og forenkle tjenestene slik at de blir mer effektive, brukervennlige og pålitelige. Digitalisering er derfor først og fremst et virkemiddel for å utvikle våre kommunale tjenester.

Det foregår flere digitaliseringstiltak i kommunen der målet er å løfte digital kompetanse, bedre samhandlingen og utvikle kommunale tjenester, blant annet innenfor oppvekst og helse, omsorg og velferd.

Lier kommune er en del av det regionale digitaliseringsnettverket DigiViken der kommunen deltar i flere initiativer.

Digitalisering er en nødvendighet og representerer store muligheter for utvikling av kommunens tjenester. Samtidig må kommunen ivareta informasjonssikkerhet i møte med et digitalt trusselbilde i stadig endring.

6. Økonomi

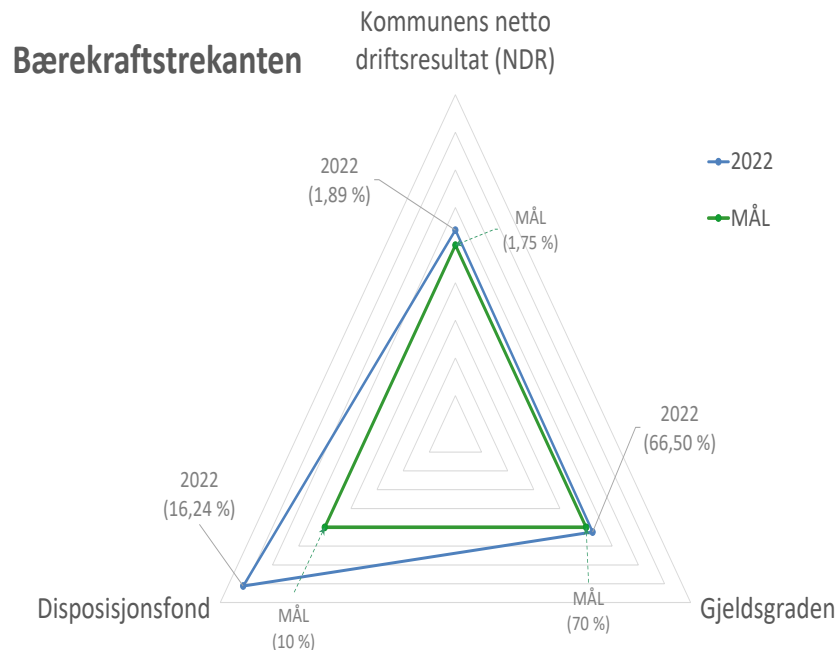
Økonomisk bærekraft

Utfordrende å nå kommunens handlingsregler fremover i tid

Lier kommune skal sikre økonomisk bærekraft gjennom vedtatte måltall/handlingsregler. Målene er førende for arbeidet med årsbudsjett, økonomiplan og 10-årig investeringsplan. Måltallene og sammenhengene mellom disse fremgår av bærekrafttrekanten, og måles i prosent av brutto driftsinntekter.

- Netto driftsresultat viser hvilke midler som ikke er benyttet i driftsregnskapet.
- Disposisjonsfond viser hva kommunen har tilgjengelig av frie reserver.
- Gjeldsgrad viser andel av inntektene som er knyttet opp i gjeld for kommunens investeringer.

Kommunen oppfylte i 2022 alle måltall. Fremover i tid forventes det å bli mer utfordrende å nå disse, blant annet som følge av økte finansutgifter, prisstigning og økt behov for kommunale tjenester.

Kilde: Lier kommune

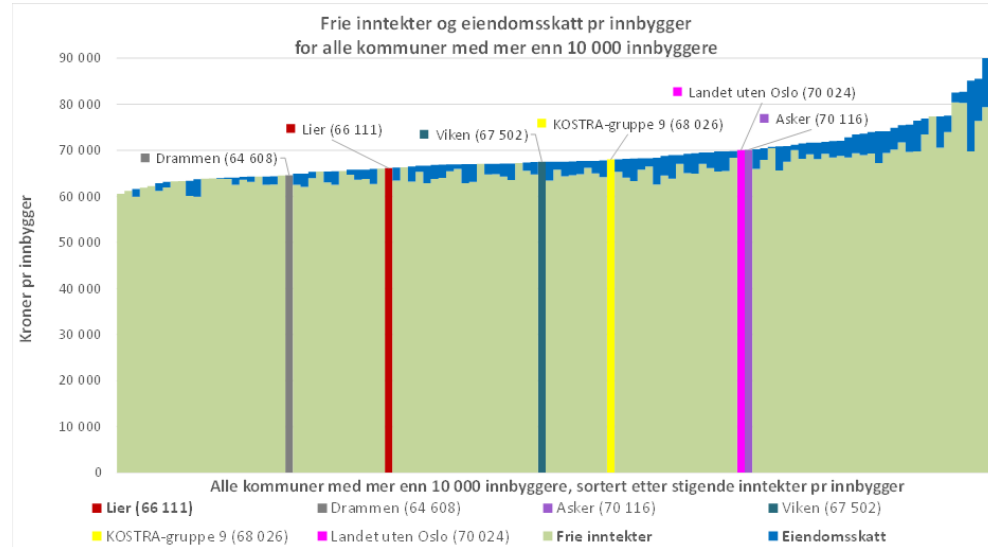
Driftsinntekter

Lave inntekter per innbygger

Totalt har Lier kommune inntekter på 66 000 kroner per innbygger. Gjennomsnittet for sammenlignbare kommuner (kostragruppe 9) er 68 000 kroner. Grunnen til at Lier ligger lavere enn gjennomsnittet er at mange kommuner har innført eiendomsskatt.

Kommunens frie inntekter består av en andel av personbeskatningen fra innbyggerne, rammetilskudd fra staten og eiendomsskatt. Disse inntektene fordeler seg slik:

- Skatteinntekten i Lier er 108 % av landsgjennomsnittet. De kommunene som har høyere skatteinngang enn landsgjennomsnittet må avgi inntekter til kommuner som har lavere skatteinntekter for å legge til rette for likeverdige tjenester. Etter denne inntektsutjevningen sitter Lier igjen med en skatteinntekt på 102 % av landsgjennomsnittet.
- Lier mottar et rammetilskudd på 99% av gjennomsnittskommunen
- Lier har ikke innført eiendomsskatt

Kilde: Lier kommune

Kostnadsnivå i tjenestene

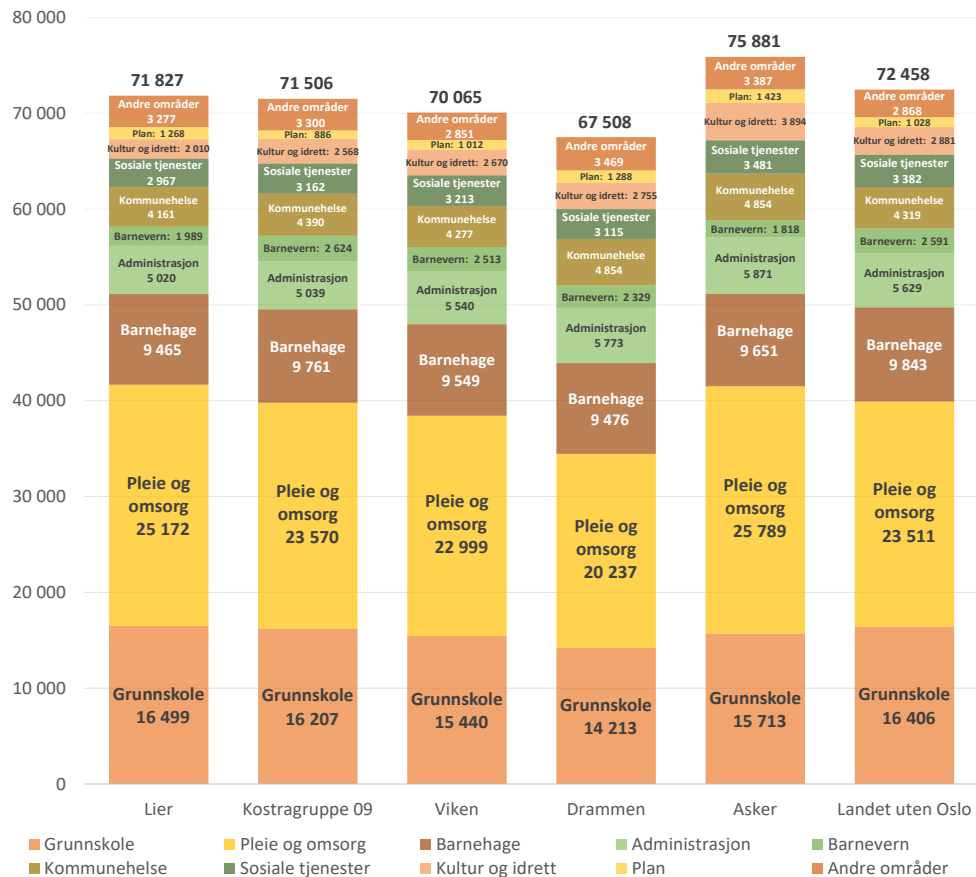
Kostnadseffektiv drift og administrasjon

Lier kommune har driftsutgifter på nær 72 000 kroner per innbygger. Dette er noe høyere enn Kostragruppe 9, Viken og Drammen, men lavere enn Asker og landet uten Oslo.

Lier har følgende resultater for 2022:

- Grunnskolen driftes med høyere kostnad enn alle kommunen sammenligner seg med.
- Barnehagene driftes med noe lavere kostnad enn alle kommunen sammenligner seg med.
- Pleie og omsorg driftes med høyere kostnad enn utvalget, unntatt Asker.
- Utgifter til administrasjon, styring og fellesutgifter ligger lavest i utvalget.
- Plan, kulturminner, natur og nærmiljø drives rimeligere enn i Drammen og Asker.

NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER OG TJENESTEOMRÅDE (BEHOVSKORRIGERTE KOSTRA-TALL)

Kilde: Lier kommune

Lier kommune